

3.

1. lekcija

Mrtvo more

Lista reči:

Glagoli (svršeni – nesvršeni):

Uzdrmati _____
Naslediti _____
Predati se _____
Poremetiti _____
Ispipati _____
Odgurnuti _____
Sažaljevati _____
Tresnuti _____
Propasti _____
Izgovoriti _____
Podnositi _____
Namignuti _____
Prihvatiti _____
Osuđivati _____
Praštati – oprostiti _____
Sinuti – sijati _____
Posvetiti _____
Propatiti _____
Poštedeti _____
Usuditi se _____
Otpustiti _____
Poremetiti _____

Porediti _____
Goditi _____
Prekrstiti se _____

Fraze:

Slagati ramenima _____
Udaljiti iz državne službe _____
Klimati glavom _____
Raširiti ruke _____
Mahati rukom _____
U stvari _____
Državna služba _____
Kao bajagi _____

Sinonimi:

Nepomičan – nepokretan _____
Tromo – lenjo – sporo _____
Ravnoteža – balans _____
Javnost – javno mnjenje _____

Negodovanje – protivljenje _____
 Hartija – papir _____
 Razume se – podrazumeva se _____
 Bruka-sramota _____
 Otpre – od ranije _____
 Poroci – mane – loše osobine – negativne osobine _____
 U roku – na vreme _____
 Satisfakcija – zadovoljenje _____
 Ludorija – budalaština – glupost _____
 Luckast – blesav _____
 Starešina – nadređeni – šef _____
 Činovnik – službenik _____
 Rđav glas – loš glas dobar glas _____
 Đavo – vrag – nečastivi _____

 Poznanstvo _____
 Površina _____
 Ustajalo _____
 Dremež _____
 Prilike _____
 Zbirka _____
 Iskren _____
 Društvo _____
 Kiseo _____
 Najodvratniji _____
 Koješta _____
 Trice _____
 Zlo _____
 Ponašanje _____
 Zajedljivo _____
 Podlac _____
 Dužnost _____
 Uzbuna _____
 Verenica _____
 Poverenje _____
 Uobičajeno _____
 Savestan – savest _____
 Ugled _____
 Piljar - prodavac voća i povrća _____
 Čudovište _____
 Interes _____
 Moral _____
 Grešan _____

Tvorba reči:

Poremetiti – poremećen – poremećaj _____
 Posvetiti – posvećen – posveta _____
 Uplesti – upleten – uplitanje _____
 Špijunirati – špijuniran – špijun _____
 Omalovažavati – omalovažavan – omalovažavanje _____

Prezreti – prezren - prezrenje _____

Glagolska rekcija:

Uzdrmati nešto ili nekoga nečim _____

Naslediti nešto od nekoga _____

Predati se nekome ili nečemu _____

Poremetiti nešto _____

Ispipati nešto nečim _____

Odgurnuti nešto ili nekoga _____

Sažaljevati nekoga zbog nečega _____

Tresnuti nekoga nečim ili nešto o nešto _____

Propasti negde ili zbog nekoga _____

Izgovoriti nešto nekome _____

Podnositi nešto _____

Namignuti nekome _____

Prihvatiti nešto od nekoga _____

Osuđivati nekoga _____

Praštati – oprostiti nekome nešto _____

Posvetiti nekome nešto _____

Propatiti zbog nečega ili zbog nekoga _____

Poštedeti nekoga od nečeg _____

Otpustiti nekoga _____

Poremetiti nešto negde ili nekoga nečim _____

Udaljiti nekoga iz nečega ili nekoga od nekoga _____

Govorne vežbe:

1. FUDBALSKA UTAKMICA: novinar si, počinje utakmica, dva tima na terenu, jedan tim samo stoji, drugi to vidi i da tri gola... novinar saznaje da štrajkuju protiv trenera... treba napisati ZASTO štrajkuju i ŠTA JE BILO NA KRAJU (termini: gol, tim, trener, 1. i 2. poluvreme, teren, gosti-domaćini, skandal, štrajk, prvenstvo, kvalifikacije, golman, kapiten...)

2. FILM: šuma, noć, auto-put, pojavljuje se auto koji brzo vozi, naglo koči, otvaraju se zadnja vrata, muškarac i žena vrišteći izleću i beže u šumu... (daj naslov filmu, šta se desilo do ove scene, šta je bilo posle)

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2009. május 21. 8:00

I. Olvasott szöveg értése

I

Прочитајте доњи текст и одговорите по једном реченицом на питања!

ЈЕДАН СУСПРЕТ СА ДОБИТНИКОМ БУКЕРА

Живот и судбина

Чинуа Ачебе, отац модерне афричке књижевности, чија је књига „Божја стрела“ већ имала планетарну славу, посетио је пре 28 година Југославију

Не верујем да се било ко сећа да је овогодишњи добитник Букерове награде за књижевност, награде после које је само Нобел већи, боравио у нашој земљи давне 1979. године! Чинуа Ачебе дошао је да у Дубровнику учествује на семинару „Друштво и структура приповедања“. Био је у Дубровнику, затим у Сарајеву па на један дан у Београду и онда је из Загреба летео у Нигерију. Тог једног дана у подне, 17. маја, имали смо интервју у хотелу „Балкан“. Тада је Ачебе имао 49 година, данас му је 77 (рођен је 1930), а награду са замашним износом од 60. 000 фунти примиће на церемонији у Оксфорду. Пре одласка на интервју покушала сам да набавим књигу „Божја стрела“, преведену и објављену 1977. године у „Матици српској“ у Новом Саду (превод са енглеског језика Ана и Драган Матељак). Нисам имала срећу да је нађем у београдским књижарама. Јер, књига је тада већ имала планетарну популарност. Као уосталом и остала Ачебеова дела, међу којима је историјски роман „Све се распада“ из 1958. године, објављен у милионским тиражима и преведен на више од педесет језика. Да сам знала да ћу пред собом имати господина у савршеном оделу, са краватом, пре налик високом дипломатском службенику него писцу склоном бојемји, не бих себи дозволила да дођем у цинсу. Ачебе ми је допунио своју биографију рекавши да је и професор на Универзитету у Нсуки у Нигерији. У Југославији се веома много преводи афричка литература, много више него у неким другим земљама, рекао нам је на почетку разговора, очигледно задовољан кад сам му рекла да нисам успела да нађем његов роман јер је тираж распродат. Додао је да је „Божја стрела“ преведена не само на српски, већ и на словеначки језик, не слутећи да ћемо се са Словенцима, неку деценију касније, растати. Људи заборављају, наставио је писац, да на афричком континенту има толико специфичних и различитих земаља и култура у којима се као службени језик користи језик колонизатора па тако и он своје књиге, песме, романе и филозофске есеје пише на енглеском, уместо на свом матерњем и језику. На моју опаску да би можда некакав заједнички језик Африке могао да буде распрострањени свахили, писац је рекао: „Свахили је добар за трговину и трговце али не и за литературу.“

1. На којем месту је на ранг-листи „Букерова награда“ за књижевност?

.....

2. Зашто је Чинуа Ачебе дошао у Дубровник?

.....

.....
3. Зашто новинарка није успела да купи његову књигу „Божја стрела“ у Београду?
.....
.....

.....
4. Како је Чинуа Ачебе био одевен на интервјуу?
.....
.....

.....
5. Који његов историјски роман је објављен на више од 50 језика?
.....
.....

.....
6. Шта значи „отац афричке књижевности“ ?
.....
.....

.....
7. Шта је рекао писац о преводима афричке књижевности у бившој Југославији?
.....
.....

.....
8. Да ли је слутио писац на распад Југославије?
.....
.....

.....
9. На којем језику пише своја дела? Зашто?
.....
.....

.....
10. Зашто се користи језик колонизатора?
.....
.....

II

Прочитајте текст из НИН-а „ЉУТА ПАПРИЧИЦА“. По узорку (0) упишите у табелу да ли је тврдња истинита или лажна!

Кад се Кристофер Колумбо 1492. отиснуо на запад да би пронашао нови пут до Азије, рачунао је да ће осигурати материјал за европске кухиње, а не да ће их изменити. Европљани су још од Старих Грка и Римљана користили бибер као лек и зачин. Састојци за јело увожени са Зачинских острва у Азији, просто су гурали напред економије у трговачким лукама Александрије, Ђенове и Венеције. Али од Средњег века бибер је луксуз. Био је тако скуп да је продаван на зрно, а коришћен је и као платежно средство за ренте и порезе. Кад су традиционални земаљски и морски путеви пресечени за време Отоманске империје, европски трговци су тражили нове начине да би стигли до Индије и земаља иза ње и то не само због бибера него и због других лукративних зачина, као и због свиле и опијума. Колумбо је стигао на Запад сигуран да ће наћи нови пут до западне Индије. Никад није стигао где је пошао, али на острвима Новог света, италијански морепловац је нашао ватрено љути плод, који ће не само унети у европску кухињу нови укус, већ ће револуционисати кување у Индији, Кини и Тајланду, тј. На оним местима до којих је намеравао да доплови. Упадљиво брзо ширење чилија или љуте паприке пикантно је поглавље у причи о глобализацији. Мало је друге хране коју су људи прихватили тако брзо и на тако много места као паприку. Уколико бисте о паприци запитали љубитеље љутог у Кини, Индији, Тајланду, сви би се заклели да су љуте папричице интегрални део њихове кухиње и да су дубоко укорене у њихову културу. Европљани и Американци,

љубитељи љутог, иако нису многобројни нису мање страсни од других, кад је реч о паприци као зачину.

Паприка се као намирница не може поредити са житарицама, пиринчем и кромпиром, наравно. Али, додавање паприке састојцима у јелу и претварање најједноставније и најсиромашније хране у нешто ароматично и укусно, учинило је да паприка постане један од важних додатака јелима у целом свету. За стотине милиона сиромашних, паприка и њена љутина представљају једини луксуз који себи могу приуштити сваког дана – она је једини прави укус који се осећа у азијским сламовима или на ужареној земљи западне Африке. Тајна паприке и њеног плода лежи, пре свега, у фантастичним бојама и хемикалијама које је чине љутом и привлачном – све до стварања зависности. „Кад се једанпут створи укус неке хране који вас доведе до уживања, више повратка нема“, каже реномирани кувар из Индије Мадхур Џефри. „Укус љутог се претвара у потребу, он покорава и наводи вас на још љуће“, додаје.

Паприка је пореклом из Јужне Америке, где је култивисана пре 6000 година. У чланку који је у часопису Science фебруара ове године, публиковала Линда Пери, види се да је паприка у Еквадору била јело и зачин, још пре 6200 година.

0. Кристофор Колумбо је 1492. кренуо да пронађе нови пут до Азије.

11. Хтео је да измени материјале (зачине) европске кухиње.

12. Бибер се у старом веку користио као лек и зачин.

13. Бибер је у средњем веку био јефтин.

14. Колумбо је на путу према Индији на острвима наишао на љут биљни плод.

15. Тај плод је љута папричица, тј. чили.

16. Људи су тешко прихватили тај зачин зато што је љут.

17. У Кини, Индији и у Тајланду тврде да је чили део њихове кулинарске културе.

18. Паприка као намирница упоредљива је са житарицама.

19. Данас је већ један од важних додатака у целом свету.

20. Љута паприка не може изазвати зависност јер не пружа уживање.

	тачно	нетачно
0.	X	
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		

III

Прочитајте текст о навици конзумирања пива у Чешкој. На основу текста дајемо вам три тврдње. Заокружите правилан одговор, те слово уз правилну тврдњу упишите у квадратић доле!

НОВА ПРОФЕСИЈА У ЧЕШКОЈ

Пиво у високој гастрономији

Више нећете морати да се стидите што волите пиво, јер, сматрају Чеси, оно је

престало да буде пиће за људе нерафинираног укуса

Чешка је у пиву оно што је Француска у вину – па зашто онда не би имала пивног сомелијеа (sommelier), то јест стручњака – саветника за избор и служење пива? О томе се већ дискутује не само на страницама овдашње специјализоване штампе за гастрономију и пиво.

Можда се неће звати по француски, тј. сомелије, него по чешки – пивник или пивмистр (скраћеница од пиво и мистр што значи пивски мајстор). Ово последње би највише одговарало овдашњој језичкој традицији и духу језика. Али, сигурно је да неће потрајати много времена а у свим бољим ресторанима, пивницама, кафанама постојаће „формацијски“ човек са тим звањем и задужењем да госте саветује и препоручује им све што је у вези с пивом. Морао би, дакле, да познаје све основне типове пива, разлике у начину производње, савршено да влада културом сервирања и да уме да препоручује најбоље комбинације разних јела и врста пива.

На овдашњем тржишту је понуда све шири, сада се нуди око 300 пива разних марки, широке скале садржаја слада, алкохолне јачине и поступака производње. Томе нарочито доприноси све жешћи конкурентски бој малих пивара с великим, и бум мини-пивара које су се бациле, углавном, на производњу такозваних пивних специјала. У томе више лаик не може сам да се снађе, неопходно је темељно и стручно познавање свега тога и стално праћење новина и промена. Другим речима, потребна је професија пивног мистра.

А поред тога, и сами Чеси, иако се држе већином класичне десетке и дванаестице (ступњеви јачина пива), јесу све отворенији према новоме и експериментима, желе све да пробају и да буду in. „Сведоци смо ступања пива у високу гастрономију, како као сировине за припремање хране, тако и као висококултурног пића које заслужује да око себе има бар исто онакву културу какву има вино“, истиче Алеш Дочкал, шеф Пиварског дома у Прагу. Речју, пиво није и не сме се сматрати као пиће за некултурне и заостале, примитивусе, нерафинираног укуса ... Није истина само у вину. Осим познавања пива и одговарајућег сервирања, укључујући избор одговарајућег стакла и чаша, ради се и о налажењу праве комбинације с јелом. На пример, биљна пива су, кажу znalци, одлична као аперитив. А и да се не говори о такозваној пивовици, пиву које има 25 степени алкохола (колико, на пример, има наша „мека“ шљивовица), која је постала светски позната после промоције у старој прашкој пивници с мини-пиваром „У Медвидку“ (Код Медведића).

Бело пшенично пиво добро иде уз супе и чорбе, лака предјела, салате и рибу, а светла точена пива и „лежаци“ (пива која су одлежала у бурадима и имају 11 или 12 степени) пilsенског типа су неодвојиви део, без којег се не може ни замислити чешка кухиња.

Кафено пиво може заменити кафу на завршетку обеда, док је чаша пивног секта идеално пиће за добродошлицу, као здравица, а одговара и уз десерт. Живели!

Милан Лазаревић

21. Ко пије пиво? А/ Треба да се стиди јер је то за људе лошег укуса. Б/ Пиво Чеси сматрају најздравијим пићем. В/ Пиво више није пиће „нижег ранга“.	22. Пиво Чеси сматрају: А/ Својим поносом као Французи вино. Б/ Чеси и Французи се такмиче у пиву и вину. В/ Пиво по култури пића заостаје за вином.
---	--

23. „Сомоље“ значи: А/ Пивски мајстор, саветник. Б/ Та реч значи потрошача пива. В/ Сомоље је присталица других пића.	24. Формацијски човек А/ Нуди гостима најскупље пиво. Б/ Мора да познаје све основне типове и састоје пива. В/ Не мора да препоручује пиво уз јела.
25. Понуда је све шира А/ Због конкурентности. Б/ Мини-пиваре точе јефтино пиво. В/ У Чешкој и лаик препознаје квалитет пива.	26. Ступњеви јачине пива у Чешкој су А/ Сасвим различити Б/ Зависи од сировина В/ Класичне десетке и дванаестерице.
27. Пиво ступа у високу гастрономију А/ Јер је код њих култура пића пива једнака са вином. Б/ Јер се у Прагу пије само пиво. В/ Вино потцењују.	28. Чеси кажу: А/ Истина је у вину. Б/ Није истина само у вину. В/ Права истина је у пиву.
29. Аперитив може бити А/ Само жестоко пиће. Б/ Разни коктели. В/ Лако биљно пиво.	30. Према пивским стручњацима А/ Уз рибу се не пије пиво. Б/ Бело пшенично пиво иде уз предјела, супу, рибу ... В/ Пиво не може заменити кафу на крају ручка.

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2009. május 21. 8:00

II. Nyelvhelyesség

I

Заокружите слово уз реч која се правилно уклапа у реченицу!

Најстарији мајстори сликарства: Шове

Био је децембар 1994: Жан Пјер Дога, шеф регионалног завода, обавестио ме је да је у долини Ардеш откривена спектакуларно осликана (1) са стотинама цртежа животиња, чак и лавова и носорога. Добро, (2) да у том подручју има неколико мањих осликаних пећина и зато се и каже да је то прави спелеолошки рај, али да је стварно постојало толико велико, није могуће да не би било већ (3). Уосталом, лавови и носорози се готово никад не срећу на зидовима пећина. Да није то, ипак неки монструозни (4)? Сутрадан смо Дога, његов помоћник, (5) спелеолога и ја кренули долином ка природном (6) мосту који сваког лета привлачи милионе туриста: пећина Шове је у непосредној близини. Пузали смо кроз дуги уски пролаз и онда дошли до чела тог дела пећине, потом смо се спуштали. (7) ме је лепота сталакита који су се купали у светлости наших батеријских лампи. Све је деловало нетакнуто; једини траг (8)

човека биле су облоге од црне пластике које су спелеолози ставили да би (9) пут којим су ишли. Свуда унаоколо медвеђе кости. Преисторијски улаз, у нивоу пода пећине, могао је лако да се види: затварао га је комад стене који се одронио пре бар неколико

1. а) пећ	б) пекара	в) пећина	г) јама
2. а) познато је	б) знано је	в) знато је	г) знанско је
3. а) откривено	б) открито	в) искривено	г) отворено
4. а) фалсификација	б) фалсификат	в) фарса	г) фалш
5. а) троје	б) трију	в) три	г) тројица
6. а) камном	б) од камена	в) каменом	г) каменском
7. а) запањила	б) запела	в) запанила	г) упањила
8. а) савременог	б) временског	в) савременог	г) постојећег
9. а) уштитили	б) уштедили	в) заштетили	г) заштитили
10. а) хиљаду	б) хиљада	в) тисућа	г) хиљаде

II

Допуните следећи текст речима које недостају! Речи су дате испод текста у неправилном редоследу.

Прва осликана површина коју сам видео (11) као низ крупних црвених тачака. Почео сам помније да их испитујем и одмах сам схватио да су (12) аутентични. Што сам дубље улазио у пећину, моје чуђење и одушевљење били су све већи.(13) црвених (14) какве никада раније нисам видео, онда наилази велика просторија без иједног цртежа, потом једна мања у којој хијена стоји изнад леопарда; први такав приказ у палеолитској уметности. Неколико (15) даље читава менаџерија: носорози, лавови и мамути. Да је само ово пронађено у (16) пећини Шове било би то довољно да она буде проглашена једним од(17) преисторијских (18). Пећина је иначе добила име по Жан-Мари Шовеу, вођи групе спелеолога који ју је открио. Мало је рећи да су слике спектакуларне; прекретничке су, јер из корена мењају нашу представу о развоју (19) .

неколико	пронађено	учинило ми се	цртежи
блага	уметности	метара	највећих
тој			

III

На десној страни наведене речи упишите на назначено место у правилном граматичком облику по узорку (0)!

Што смо улазили дубље (0) у пећину, било је све медвеђих лобања и (20) на поду, под светлом наших батерија указивали су се медвеђи брлози и трагови њихових огромних канџи. А онда сам занемео: с обе стране осликани(21), боре се два носорога, јединствена сцена у (22) уметности. Изнад њих четири	дубоко кост зид преисторијски коњ природна
---	---

<p>..... (23) главе. Уоколо опет носорози, бизони, лавови, јелени, бикови, сви као да су рођени у самој пећини. Потом још једна дворана у којој се на једном зиду налазе два лава у (24) величини, а на зиду наспрам њих три друга лава и чудесни носорог. Опет један фриз, са неколико лавова у лову на бизона.</p> <p>Остао сам у пећини више од пет(25). Када сам изашао из ње, одушевљен што ми се посрећило да будем један од (26) који су имали прилике својим очима да виде ово врхунско чудо, дуго ми је требало да саберем (27). Све изгледа тако свеже, као да је (28) данас, евентуално јуче, а не толико (29) . Ипак, онај ко је то насликао умро је пре 30 000 година. Временска димензија као руком однета.</p> <p>(Жан Клот, НИН)</p>	<p>сат редак мисао настати миленијум</p>
--	--

IV

У овом тексту је истакнуто шест придева изведених из именица. Напишите које су то именице, односно корен придева по узорку (0)!

(0) Песнички – песник

Мајина мистична поезија

У библиотеци „Ков“ истоимене **издавачке** (30) куће из Вршца, млада песникиња Маја Даковић издала је своју прву књигу поезије. **Песнички**(0) првенац под именом „Разлика“ добио је добре критике **читалачке**(31) и **стручне** (32) јавности. Књигу препоручују Дубравка Ђурић и Јовица Аћин који је о песмама записао: „Мајин глас је екстатичан, па чак и кад говори о најтелеснијим стварима, све престаје да буде чулно. Ове песме би морале бити јемство љубави и јесу то, а не залог смрти, и нису то и неће бити докле год љубави буде у њима, било чулне, било **духовне** (33) . Ово је аутентичан пример **мистичке** (34) поезије, ваљда једини у скорашњим нараштајима код нас.“ – каже Аћин. А млада ауторка каже за НИН:

„Моје су песме на неки начин пут до **психолошког** (35) дна и назад. Свака моја песма је одраз једног посебног тренутка. У њима сам доживела емоционални крах и духовно избављење. Свака од ових песама је целина за себе. Хтела сам да кажем да је моја песничка идеја, поменула бих Шарла Бодлера или Артура Рембоа, укратко, да све што је духовно, све што је чулно, јесте на неки начин и мистично.“

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2009. május

III. Hallott szöveg értése

I

Послушајте текст и одговорите на питања!

1. Шта се дешава често у настави кад се говори о распаду Совјетског Савеза?

.....

.....

.....

2. Које Стаљинове „заслуге“ не спомињу политичари Украјине и Грузије?

.....

.....

.....

3. Како су реаговали наставници на настали хаос?

.....

.....

.....

4. Да ли је та замршеност присутна и код педагога? Зашто?

.....

.....

.....

5. Од чега зависи да ли су „црвени“ позитивни или негативни?

.....

.....

.....

6. Шта се учи у руским школама као обавезан предмет?

.....

.....

.....

7. Шта предлажу професори?

.....

.....

.....

8. Шта каже Владимир Путин о 1937-ој години?

.....

.....

.....

9. Како он то објашњава?

.....

.....

.....

II

Након послушаног текста попуните таблицу са тачним и нетачним тврдњама по узорку (0)!

0. У Америци фирме посебним наградама стимулишу раднике.

10. Повластице у Србији су сличне онима у САД.

11. У Америци су критеријуми мишљење обичних радника о шефу, о атмосфери на радним местима.

12. На ранг-листи је прва фирма биотехнологије у Калифорнији.

13. Та фирма није заслужила прво место јер није повећала приходе.

14. Научници у фирми добијају додатни одмор.

15. На тај одмор имају права већ прве године запошљења.

16. У фирми влада строга хијерархија, напр, кад је у питању паркинг.
 17. Сваког петка се организују забаве за елиту фирме.
 18. После продаје једног успешног лека одржава се концерт.
 19. Фирма „Тимберленд“ исто даје екстра стимулансе, осим куповине аутомобила.

	тачно	нетачно
0.	X	
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		

III

Послушајте текст и допуните реченице тако да би оне добиле потпуни смисао по узорку (0)!

0. Тема „Да Винчијевог кода била је у доминантно (0) свету маркетинг.

Тема „Да Винчијевог кода била је у доминантно хришћанском (0) свету маркетинг.

Овај филм отворио је (20). Христ ожењен Маријом Магдаленом био је повод

..... (21). Они који нису прочитали роман (22). У Србији је на премијерним пројекцијама (23) филм „Хари Потер“ имао је девет (24). По са мом изласку „Да Винчијевог кода“ католичка црква

..... (25).

Историчари вере Мајкл Бајцент и Ричард Ли тужили су Брауна за

..... (26). Исход суђења био је да је

..... (27). Католичка црква је прво забранила приказивање филма у Вестминстерској катедрали, а потом дозволила у Винчестерској за (28).

Од православних само је грчка црква реаговала негативно.

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

RÉSZLETES ÚTMUTATÓ OLVASOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

I

1. На другом месту после Нобелове награде.

2. На семинар „Друштво и структура приповедања“.
3. Била је распродата због популарности.
4. У елегантном оделу са краватом.
5. „Све се распада“.
6. Најпознатији и најславнији афрички писац.
7. Да се више преводи него у другим земљама.
8. Није, на то упућује да је рекао да је роман преведен и на словеначки.
9. На енглеском. Службени језик је језик колонизатора.
10. Због различитих земаља, култура и језика у Африци.

II

	тачно	нетачно
0.	X	
11.	X	
12.	X	
13.		X
14.	X	
15.	X	
16.		X
17.	X	
18.		X
19.	X	
20.		X

III

21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.
В	А	А	Б	А	В	А	Б	В	Б

NYELVHELYESSÉG

I 1. в 2. а 3. а 4. б 5. г 6. б 7. а 8. в 9. г 10. б	II 11. учинило ми се 12. цртежи 13. неколико 14. пронађено 15. метара 16. тој 17. највећих 18. блага 19. уметности
III 20. костију 21. зидови 22. преисторијској 23. коњске 24. природној 25. сати 26. ретких 27. мисли	IV 30. издавач 31. читалац 32. струка 33. дух 34. мистика 35. психологија

28. настало	
29. миленијума	

HALLOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

I

1. Да је то највећа катастрофа, а с друге стране срећан догађај.
2. Да су његовом заслугом добиле територије које им никада нису припадале.
3. Незадовољством, јер се догађа да се неки историјски чиновни предају супротно.
4. Јесте. Углавном код старијих, који су на други начин учили историју.
5. Од недоследног тумачења чињеница и од предавача.
6. Познавање града, историја, државни празници ...
7. Да се израде нови, исправни образовни стандарди.
8. Да је били страшних догађаја, али у другим земљама било је још страшније.
9. Нису бацали атомске бомбе на недужно становништво, попут Вијетнама, или у њиховој историји није било нацизма.

II

	тачно	нетачно
10.		X
11.	X	
12.	X	
13.		X
14.	X	
15.		X
16.		X
17.		X
18.	X	
19.		X

III

20. Кански фестивал
21. Да и верници и неверници прочитају књигу.
22. Куповали су карте у биоскопима за премијерно приказивање.
23. продато преко 60 хиљада карата.
24. премијерних приказивања.
25. Покушала је да критикама заустави популарност романа.
26. плагијат
27. Порасла је проданост.
28. 20 хиљада фунти.

A hanghordozón hallható szövegek

I

Треба ли у уџбеницима историје помињати страшна времена Стаљинових чистки; да ли је руски народ „кривљи“ за тај период историје Совјетског Савеза од украјинског, белоруског или, на пример, грузијског (Стаљин и Берија су били Грузини); како тумачити покушаје неких политичара у Грузији и Украјини да све што је Стаљин радио прогласе за лоше, али не помињу да су управо његовом заслугом добили територије које им никад у историји нису припадале – Грузија Абхазију и Јужну

Осетију, а Украјина Крим ... Све су то питања постављена на недавно одржаној Сврској конференцији предавача друштвених наука у Русији на којој је већина наставника показала огромно незадовољство образовањем младих генерација, њиховим познавањем историје и односом који имају према њој. Ништа мањи није хаос ни у главама предавача, поготово старијих генерација које су научиле да предају једну историју, а сада једино знају да она не одговара истини. У хаосу насталом после распада земље нико се није бавио тумачењем чињеница па се дешава да наставник у петом разреду учи децу да је распад Совјетског Савеза био највећа катастрофа двадесетог века, а у шестом – срећан догађај који је половину света ослободио злочиначке комунистичке власти. О томе да су „црвени“ час позитивни, час негативни, зависно од тога ко тумачи историју, да и не говоримо.

Ученици у руским школама имају као обавезан предмет познавање свога града, уче историју, учествују у разним манифестацијама поводом државних празника, имају гомиле и гомиле дечјих књига у којима су главни јунаци историјске личности. Па, ипак, дошло је време, сматрају професори, да се направе нови образовни стандарди у којима ће бити изражена „исправна“ концепција која одржава нову државну идеологију.

И управо о тој „исправној“ концепцији руска јавност већ данима острашћено расправља, поготову након што се у дискусију укључио и руски председник Владимир Путин:

„Да, било је у нашој историји страшних страница и ми никад не смемо да заборавимо 1937. годину. Али, у другим земљама је било још страшније. У сваком случају, ми бар нисмо бацали атомске бомбе на недужно становништво и нисмо бацили на малу земљу седам пута више бомби него што је бачено у целом Другом светском рату, као што је урађено у Вијетнаму. Свашта се догађало у историји сваке државе, сваког народа. И не треба да дозволимо да нам неко за то намеће осећај кривице.“

(Дневник)

II

У Америци објављена ранг-листа фирми које најиздашније стимулишу своје раднике

Добијате од свог послодавца накнаду за топли оброк, плаћа вам коришћење мобилног или даје на коришћење ауто предузећа и за приватне потребе? Можда ви добијате више од осталих грађана Србије, али ове повластице нису ни близу онима које имају запослени у појединим фирмама у САД. Амерички часопис *Форчн* објавио је ранг-листу 100 фирми које своје запослене посебно мазе. При састављању листе велику улогу одиграло је мишљење обичних радника о понашању шефа или о томе да ли на послу влада пријатељска атмосфера. Просуђивани су и програми повластица за запослене, плате и накнада за активности изван посла. Првих десет места на листи заузеле су познате велике компаније. Победник је нова звезда на пољу биотехнологије, фирма *Ценентек* из Калифорније. Она је, захваљујући развоју успешних лекова против, на пример, рака, у последње четири године исто толико пута повећала своје приходе – на 6, 6 милијарди долара, и са 8000 запослених има тржишну вредност од 100 милијарди долара.

Сви запослени у овој фирми – а то су пре свега научници – њени су акционари. После неколико година рада имају право на додатни одмор у трајању од неколико месеци. У фирми готово да нема хијерархије, чак и кад је у питању паркинг. Тако да се шеф *Ценентека* у једном разговору, вероватно у шали, жалио да сваког јутра мора да тражи

место на паркингу. Петком увече се редовно организују „луде заједничке вечере“, за шта фирма купује бурад пива, што је традиција из 70-их година, када су већину запослених чинили свеже дипломирани стручњаци.

Кад је *Ценентек* пре две године успео да добије лиценцу за продају једног сада врло успешног лека, руководство је на паркингу организовало концерт за све запослене, на којем је наступио, између осталих, и Елтон Џон.

Екстрастимулансе својим радницима нуде и остале фирме у врху листе магазина *Форчн*. Произвођач одеће и обуће за слободно време *Тимберленд*, на пример, даје својим радницима по 3000 долара за куповину аутомобила са комбинацијом електричног и класичног погона.

(Илустрована политика)

III

Декодирање еуфорије

За десет премијера продато преко 16 000 карата

Тема „Да Винчијевог кода“ била је у доминантно хришћанском свету маркетинг сам по себи. Како за роман Дена Брауна, тако и за филм Рона Хауарда чију је промоцију 18. маја у нестрпљењу ишчекивало шездесет девет земаља широм света. Дан раније, овај филм отворио је Кански фестивал и само ретки су имали прилику да га виде пре свих. Христ ожењен Маријом Магдаленом био је довољан повод, у историји бестселера незапамћених четрдесет милиона и верника и неверника, да прочитају овај роман. Оне који роман нису прочитали, ако ништа друго, оно психологија масе натерала је да данима чекају у биоскопским редовима карте за једно од премијерних приказивања. Ништа ни мање ни више него у другим земљама, у Србији је поама за овим филмом оборила све биоскопске рекорде. За три дневно, а укупно десет премијерних пројекција у Сава центру од 18. до 21. маја, и два дана пре почетка приказивања, продато је преко шеснаест хиљада карата.

Иван Марков, заменик директора Сава центра, каже да су још само први синхронизовани филм на српском „Ледено доба-Отапање“ и „Хари Потер“ (за чије приказивање је продато преко 19 хиљада карата) имали девет премијерних приказивања.

По самом изласку Ден Брауновог романа, Католичка црква није штедела критике ни потезе да заустави његову популарност. Логично, добила је супротно.

Ни објављивање „Декодираног Да Винчијевог кода“, Ејми Велборн није помогло, као ни то што се, више од годину дана после неколико ауторских дела штампаних много пре „Да Винчијевог кода“, покушава доказати да Брауново раскринкавање хришћанске доктрине не почива на оригиналним идејама.

Историчари вере Мајкл Бајцент и Ричард Ли, коаутори књиге „Света крв, Свети грал“, међу првима су тужили Брауна за плагијатство још прошле године, али је неким чудом суђење отпочело и окончано у Браунову корист само неколико недеља пре премијере филма. Прави исход суђења заправо је следећи – обема књигама је проданост порасла, а Ден Брауновој чак и за две стотине одсто. Важно је имати на уму да је двома супротстављеним странама исти издавач.

Еуфоричност филмске публике подгрејала је још подељеност Католичке цркве, која најпре строго забрањује снимање овог филма у Вестминистерској катедрали, а потом дозвољава у Винчестерској за 20 хиљада фунти.

Од православних, само је грчка црква, поводом премијере овог филма у Грчкој, реаговала казавши да је он лажан и увредљив за веру, али да неће препоручивати да се

он гледа или не „јер ће свако ко погледа моћи да схвати лаж и одбаци подругљив садржај“.

Све заједно, било је довољно да продуцентска кућа „Sony“ прстом не мрдне да рекламира филм за чија права је платила шест милиона долара. Тек дистрибутери овог филма у свим земљама света морали су да прихвате директиву да га премијерно изведу истог дана.

(НИН)

STREPŃJA DESANKA MAKSIMOVIC

Ne, nemoj mi prići! Hoću izdaleka
da volim i želim tvoja oka dva.
Jer sreća je lepa samo dok se čeka,
dok od sebe samo nagoveštaj da.

Ne, nemoj mi prići! Ima više draži
ova slatka strepnja, čekanje i stra'.
Sve je mnogo lepše donde dok se traži,
o čemu se samo tek po slutnji zna.

Ne, nemoj mi prići! Našta to i čemu?
Izdaleka samo sve ko zvezda sja;
izdaleka samo divimo se svemu.
ne, nek mi ne priđu oka tvoja dva!

OPOMENA DESANKA MAKSIMOVIC

Čuj, reći ću ti svoju tajnu:
ne ostavljaj me nikad samu
kad neko svira

Mogu mi se učiniti
duboke i meke
oči neke
sasvim obične.

Može mi se učiniti
da tonem u zvuke,
pa ću ruke
svakom pružiti.

Može mi se učiniti
lepo i lako
voleti kratko
za jedan dan.

Ili mogu kom reći u tom
času čudesno sjajnu
predragu mi tajnu
koliko te volim.

O, ne ostavljaj me nikad samu
kad neko svira.

Učiniće mi se negde u šumi
ponovo sve moje suze teku
kroz samonikle neke česme.

Učiniće mi se crn leptir jedan
po teškoj vodi
krilom šara
što nekad neko reći mi ne sme.

Učiniće mi se negde kroz tamu
neko peva i gorkim cvetom
u neprebolnu ranu srce dira.
O, ne ostavljaj me nikad samu,
nikad samu,
kad neko svira.

B92 – pismena vežba

1. Ki a hideget nem szereti, hóember nem lehet.
2. Mindenhol jó, de legolcsóbb otthon.
3. Hajléktalanok jelmondata: "Kukából nem lesz szalonna."
5. A tapasztalat jó iskola, csak a tandíj magas.
6. Okos vagy, ha csak a felét hiszed el annak, amit hallasz. Zseniális, ha tudod, melyik felét.
7. A chiliszósz határozott fellépésű ketchup.
8. A szálka a hal bosszúja.
9. Az ámokfutás a jövő tömegsportja.
10. A szakáll nem szúr, csak a megfelelő oldalára kell születni.
11. A sláger az a zene, ami a füleden megy be és a könyöködön jön ki.
12. Ha tilosban parkolsz, ne kapsold ki az ablaktörlődöt. Mozgó ablaktörlő alá nem lehet betenni a büntetőcédulát...
13. Az önző csak magára gondol. Az irigy másokra is!
14. A legrosszabb dolog a világon az, amikor a hülyeség szorgalommal párosul.
15. Házasság??? Nem szaporodom fogságban!
17. A sör lassan butít, de nem baj, én ráérek.
18. Nem aggódom az államadósság miatt. Elég nagy ahhoz, hogy vigyázzon magára.
19. A nagyotmondás ellen a nagyothallás az egyetlen védelem.
20. A legügyesebb állat az ürge, hiszen búzával teli pofazacskóval is képes repülni, miközben egy bagolyt egyensúlyoz a hátán.
22. Ki korán kel, az hülye - menjen el orvoshoz!

23. Nem esik messze a vak a botjától.
24. A pofon elhadart simogatás.
25. Amiről azt gondolod, hogy mások gondolják rólad, azt Te magad gondolod saját magadról.
26. Okos pilóta alagútban nem katapultál...
27. A szél a levegő azon része, amelyik siet.
28. Már előző életemben sem hittem a lélekvándorlásban.
29. A régész karrierje romokban hever.
30. Nem azért küzdöttem fel magam a tápláléklánc csúcsára, hogy vegetáriánus legyek.
31. Ha megígérem, hogy hiányozni fogsz...elmész?
32. Vegetáriánus = régi indián szó. Jelentése: "béna vadász"
33. Ha megéred a százat, akkor megúszad. Nagyon kevesen halnak meg százéves koruk után.
34. Az ígélet szép szó, de a Landwirtschaftsausstellung még szebb.
35. Mindenütt jó, de mindig elzavarnak.
36. Lehet hogy a Hold kisebb, mint a Föld, de távolabb is van!
37. Ha nem lenne utolsó pillanat, akkor semmi sem készülne el.
38. Az éttermek dohanyzó és nem dohanyzó részre osztása olyan, mintha a strand medencéjét behugyozós és nem behugyozós részre osztanák!
39. Kórustag voltam, amíg rá nem jöttek, honnan jön a zaj.

9. UTAZÁS - PUTOVANJA

- utazási formák: üzleti út és turistaút, egyéni és szervezett utazás – načini putovanja, poslovna i turistička putovanja,

Evropa, Evropljanin, Evropljanka, evropski	Italija, Italijan, Italijanka, italijanski
Azija, Azijata, Azijatkinja, azijatski, azijski	Belgija, Belgijanac, Belgijanka, belgijski
Afrika, Afrikanac, Afrikanka, afrički, afrikanski	Holandija, Holandanin, Holandanka, holandski
Amerika, Amerikanac, Amerikanka, američki	Francuska, Francuz, Francuskinja, francuski
Australija, Australijanac, Australijanka, australijski	Španija, Španac, Špankinja, španski
Arktik, Antarktik	Portugalija, Portugalac, Portugalka, portugalski
Eskim, Eskimka, eskimski	Britanija, Britanac, Britanka, britanski
Slovenija, Slovenac, Slovenka, slovenački	Engleska, Englez, Engleskinja, engleski
Hrvatska, Hrvat, Hrvatica, hrvatski	Škotska, Škotlandanin, Škotlandanka, škotski
Bosna, Bosanac, Bosanka, bosanski	Vels, Velšanin, Velšanka, velški
Hercegovina, Hercegovac, Hercegovka, hercegovački	Irska, Irac, Irkinja, irski
Crna Gora, Crnogorac, Crnogorka, crnogorski	Island, Islandanin, Islandanka, islandski
Srbija, Srbin, Srpkinja, srpski	Rusija, Rus, Ruskinja, ruski
Makedonija, Makedonac, Makedonka, makedonski	Ukrajina, Ukrajnac, Ukrajinka, ukrajinski
Grčka, Grk, Grkinja, grčki	Estonija, Estonac, Estonka, estonski
Turska, Turčin, Turkinja, turski	Litvanija, Litvanac, Litvanka, litvanski
Albanija, Albanac, Albanka, albanski	Letonija, Letonac, Letonka, letonski
Bugarska, Bugarin, Bugarkinja, bugarski	Izrael, Izraelac, Izraelka, izraeli, jevrej, jevrejka, jevrejski
Rumunija, Rumun, Rumunka, rumunski	
Mađarska, Mađar, Mađarica, mađarski	
Slovačka, Slovak, Slovakinja, slovački	
Česka, Čeh, Čehinja, češki	

Poljska, Poljak, Poljakinja, poljski Švedska, Švedanin, Švedanka, švedski Norveška, Norvežanin, Norvežanka, norveški Finska, Finac, Finkinja, finski Danska, Danac, Dankinja, danski Nemačka, Nemač, Nemica, nemački Austrija, Austrijanac, Austrijanka, austrijski	Arapin, arabljanka, arapski Indija, Indijac, Indijka, indijski Kina, Kinez, Kineskinja, kineski Japan, Japanac, Japanka, japanski Meksiko, Meksikanac, Meksikanka, meksički Argentina, Argentinac, Argentinka, argentinski
---	---

-ska	-a, -ija	- (konsonant)
Francuska u Francuskoj	Bosna i Hercegovina u Bosni i Hercegovini	Island na Islandu
Mađarska u Mađarskoj	Srbija u Srbiji	Kuvajt u Kuvajtu
Danska u	Rusija u	Vels u
Finska u	Belgija u	Srem u
Norveška u	Britanija u	Japan u
Grčka u		

- utazás autóval, vonattal, hajóval és repülővel, ezek használata üzleti út és nyaralás során – putovanje automobilom, vozom, brodom i avionom, letovanje i poslovna putovanja

На аутобуској и жељезничкој станици

ред вожње, полазак, долазак, време поласка, време доласка, време у поласку, време у доласку

кашњење, ићи на време, стићи на време, ићи по реду вожње, саобраћати по реду вожње (közlekedni)

шалтер, службеник, шалтерски радник, шалтер за информације

карта: перонска карта, повратна карта, карта у једном правцу (egy irányba), карта са попустом, показна карта (havijegy), месечна карта

попуст: попуст за ђаке, попуст за пензионере, имати право на попуст

перон, (колосек - állások), улаз на перон, жетон, службени улаз, улаз за запослене

резервација, седиште, број седишта, резервација седишта, нумерисана седишта слободно место, заузето (foglalt), нерезервисано (nincs lefoglalva)

кондуктер, возач-машиновођа, контрола карата, слепи путник

у возу: купе (kabin), кушет кола (hálókabin), спаваћа кола (hálókabin), прва и друга класа, вагон-ресторан

међународни воз, брзи воз, путнички воз, пословни воз, теретни воз (tehervonat), шинобус

РЕД ВОЖЊЕ

Градског саобраћаја (приградског - külváros, међуградског, међународног)

Линија (...)

Не саобраћа суботом, недељом и државним празницима

Ђачки поласци - diákindulások

Саобраћа преко:

Карта! Превозник (szállítócég): Седиште: Попуст: Станичне услуге:

- [szálláslehetőségek, kemping – mogućnosti smeštaja, kampovanje](#)
- [utazási irodai szolgáltatások – turističke agencije, usluge](#)

1. DAN. PETAK:

Polazak u jutarnjim satima

Prelazak granice kod Srpske Crnje

09:00 - Temišvar-znamenitosti grada (a város jellegzetességei)

Šetnja u tvrđavi

(erődítmény) "Vajde Hunjadija"

Nastavak puta do Dičesentmartona

Večera

Degustacija vina (borkóstoló)

Plesno veče, učenje plesa

2. DAN. SUBOTA:

09:00 - Doručak

10:00 - Polazak za Marošvašarhelj (centar, palata kulture)

15:00 - Povratak u Dičesentmarton

16:00 - Ručak

17:00 - Odmor

19:00 - Kiraljfalva - ZABAVA PRILIKOM BERBE (szüreti vigadalmak) (večera)

3. DAN. NEDELJA:

09:00 - Doručak

09:30 - Polazak za Kikilovar (dvorac, degustacija vina)

12:00 - Kikilobreg - poseta muzeja i crkve

13:00 - Ručak

15:00 - Poseta tvrđave "Deva"

19:00 - Polazak kući

Stiže se u večernjim satima..

U cenu je uračunat:

Prevoz turističkim autobusom.

Ulaznice.

Lokalni vodič. (helybéli vezető)

Prenočište - 2noći.

Šest obroka (étkezés).

Vođa puta (útvezető).

Troškovi organizacije.

Cena putovanja: 110*

Minimalni broj putnika za realizaciju programa je 30!

Mogućnost: plaćanja u ratama

Raspon cena: [od 50 € do 436 € u dvokrevetnoj sobi](#)

Kapacitet soba:

Broj noćenja: 2, 3, 7 noći

Ishrana: bez ishrane (étkezés), noćenje sa doručkom, pun pansion...

Sadržaji: Besplatan parking, Ljubimci dozvoljeni...

Opis smeštaja:

Lokacija: Apartmani su udaljeni (távol vannak) od skijališta. U krugu od sto metara nalazi se sve ono što je gostima neophodno (nélkülözhetetlen): banka, prodavnice, pošta...

Apartmani: Svi apartmani su kompletno opremljeni sa...

OPIS SMEŠTAJA

SADRŽAJ SMEŠTAJA

Lokacija: u središtu turističkog kompleksa i Nacionalnog parka, u neposrednoj blizini ski staza.

Karakteristike: apartmansko naselje je centar zabavnog (szórakozási) života sa velikim brojem restorana, kafića, diskoteka u okviru (keret) koga se nalazi supermarket, prodavnice, pošta, apoteka, knjižara, poslastičarnica i suvenirnica.

Sadržaj: 111 apartmana različite strukture, recepcija, wireless internet (uz doplatu), pansionski restoran Dancing, skijašnica, usluga ski rental-a, otvoreni parking (uz doplatu).

Smeštaj:

2+0 (2 osobe) - kupatilo (tuš), jedna manja prostorija sa 2 odvojena ležaja, plakar, kompletno opremljena kuhinja sa električnim šporetom, frižiderom, posuđem i priborom za jelo i kuvanje, sto za ručavanje i TV.

1+1 (3 osobe) - kupatilo (tuš), jedna manja prostorija sa ležajem za jednu osobu i sofom na razvlačenje za dve osobe, plakar, kompletno opremljena kuhinja sa električnim šporetom, frižiderom, posuđem, priborom za jelo i kuvanje, sto za ručavanje i TV.

2+1 (3-4 osobe) - kupatilo (tuš), jedna manja prostorija sa 2 odvojena ležaja i sofom na razvlačenje za dve osobe, plakar, kompletno opremljena kuhinja sa električnim šporetom, frižiderom, posuđem, priborom za jelo i kuvanje, sto za ručavanje i TV.

3+1 (4-5 osoba) - kupatilo (tuš), dnevna soba sa sofom na razvlačenje za dve osobe i kompletno opremljena kuhinja sa električnim šporetom, frižiderom, posuđem, priborom za jelo i kuvanje, sto za ručavanje i TV, spavaća soba sa 3 odvojena ležaja.

2+2 (4-6 osoba) - kupatilo (tuš), dnevna soba sa sofom na razvlačenje za dve osobe, plakar i kompletno opremljena kuhinja sa električnim šporetom, frižiderom, posuđem i priborom za jelo i kuvanje, sto za ručavanje i TV, spavaća soba sa francuskim ležajem i ležajem za jednu osobu, spavaća soba sa jednim ležajem.

4+1 (4-6 osoba) - kupatilo (tuš), dnevna soba sa sofom (kanapé) na razvlačenje (kihúzzható) za dve osobe, plakar (beépített szekrény) i kompletno opremljena kuhinja sa električnim šporetom, frižiderom, posuđem (edények) i priborom za jelo i kuvanje, sto za ručavanje i TV, dve spavaće sobe sa po 2 odvojena ležaja.

1.dan Polazak iz Novog Sada sa parkinga kod Lokomotive na Železničkoj stanici oko 23:00h. Vožnja preko Mađarske sa usputnim pauzama radi odmora.

2.dan Dolazak u Parndorf, slobodno vreme. **Fakultativno odlazak u Beč** na kafu i Saher tortu. Polazak iz Parndorfa u popodnevnom časovima. Noćna vožnja sa usputnim pauzama.

3.dan Dolazak u Novi Sad u ranim jutarnjim časovima.

U cenu aranžmana je uključeno:

- prevoz na navedenoj relaciji (felsorolt útirány)
- poseta tržnom centru Parndorf
- pratilac grupe (csoportkísérő)
- troškovi organizacije putovanja

U cenu aranžmana nije uključeno:

- individualni troškovi (személyes költségek)
- fakultativna poseta Beču
- međunarodno zdravstveno osiguranje

FAKULTATIVNI IZLET:

- poseta Beču 10 eura

za realizaciju fakultativnih izleta minimalan broj putnika je 40 prijavljenih

- [utazási élmények – doživljaji sa putovanja](#)
- [a külföldi tartózkodással kapcsolatos tudnivalók – informacije važne za boravak u inostranstvu](#)

Ubistvo s predumišljajem (premijera: [15.11.1995.](#)) je [film](#) Gorčina Stojanovića po [romanu](#) i scenariju [Slobodana Selenića](#).

Film prati dve ljubavne priče u ratnim vremenima Jelene Panić – Bulike ([Branka Katić](#)) i njene babe Jelene Ljubosavljević ([Ana Sofrenović](#)) odvojene periodom od 50 godina mira. Dve ljubavne priče, koje su isprepletene iako se odvijaju u dve epohe međusobno udaljene pola veka. Bulika, savremena beogradska devojka i Bogdan, ratnik iz Moslavine, 1992. godine; Bulikina baka, rafinirana beogradska lepotica iz visokog društva i Krsman, seljak sa Kopaonika i oficir OZNE, 1944. godine - u dva različita rata susreću se sa sudbinskom tragikom kao neizbežnom istorijskom slikom ovih prostora. Bulika, radeći na knjizi o svojoj baki prema dnevniku koji joj je od nje ostao, otkriva zamršene ljubavne odnose između njene bake, predratne gospođe i uobražene lepotice Jelene i mladog partizanskog oficira iz provincije, Krsmana ([Sergej Trifunović](#)), ali i sina njenog očuha, Jovana ([Dragan Mićanović](#)). U tek oslobođenom [Beogradu](#) u kome važe drugačija pravila hladna i otmena Jelena Ljubosavljević pokušava da se prilagodi novim prilikama, oslanjajući se na pomoć Krsmana koji pripada novoj klasi povlašćenih. Jovan je zgrožen najezdom „primitivaca“ i ljubomorani na Jeleninu vezu sa Krsmanom. Bulika u ratnoj 1992. god. sreće mladog ranjenika iz Moslavine, Bogdana Bilgorca ([Nebojša Glogovac](#)), koji s nestrpljenjem očekuje svoje ozdravljenje kako bi se vratio na ratište.

Bulika je mlada fotoreportera angažovana u anti-ratnim demonstracijama 1992. godine, prati događaje sa protesta iz 1992. godine. Slučajno upoznaje Bogdana, ranjenika iz Bosne na lečenju u Beogradu. Kako Bogdan zbog svog porekla ima problem da dobije adekvatnu bolničku negu, Bulika ga odluči primiti kod sebe u stan i brinuti se o njemu. Iako se sve vreme suprotstavlja njegovim nacionalističkim stavovima, ona se polako zaljubljuje u njega, a i on u nju, ali se kao problem javlja njegov potencijalni povratak na ratište. Paralelno sa usponima i padovima u vezi sa Bogdanom, Bulika otkriva dnevnik svoje bake Jelene, žene iz visokog društva. Nakon oslobođenja Beograda 1944. godine, komunističke vlasti uhapsile su njegovog očuha Stavru kao predratnog bogataša i Jelena čini sve ne bi li ga oslobodila iz zatvora.

Tako dolazi u kontakt sa Krsmanom, zgodnim, ali beskrupuloznim agentom OZNE, sa kojim započinje odnos pun prezira i strasti. Jovan ubija Krsmana što iz ljubomore što i zbog osećaja da je taj čovek kriv za njegov i Jelenin tragičan život...

Godine 1996. Akedemija za filmsku umetnost i nauku (AFUN) uvrstila je ovaj film u listu najboljih srpskih filmova snimljenih od 1945 do 1995. godine. Film se našao na sedmom mestu na listi.

Bulika, lik iz *Ubistva s predumišljajem*, postavlja najbolju dijagnozu političkog nevremena, koje je Slobodan Selenić, letopisac vrednosti u nestajanju, tako ubedljivo naslikao u svom poslednjem završenom romanu.

Setni slikar beogradske sredine, najbolji poznavalac različitih govora u njoj, majstor pripovedanja, Selenić je svojim romanima spasao i ovekovečio sve ono što je bilo najbolje u intelektualnom građanskom Beogradu, njegovu duhovnu nadmoć nad agresijom i prostaštvom, ali i njegovu biološku istrošenost, njegove bolesti i njegovu nemoć da se suprotstavi goljoj sili.

Romani Slobodana Selenića – to je agonija građanskog društva koje je u sudbonosnom sudaru liberalizma i totalitarizma doživelo slom.

Nekad ni dve ljubavne priče, kao što je slučaj u *Ubistvu s predumišljajem*, nisu dovoljne da bi se našao izlaz iz istorije. Zaronjeni u nju, nikada svojom voljom, Selenićevi junaci istoriju razumeju kao dosuđeni svet o kome se još samo može ispričati svoja priča.

2. lekcija

SMRT VOJVODE PRIJEZDE

Čest, česta, često _____
Sitan, sitna, sitno _____
Mutan, mutna, mutno _____
Časno, časna, časno _____
razuman, razumna, razumno – razborit, razborita,
razborito _____

Sablja _____
Navaliti _____
Studeno – hladno _____
Gvožđe _____
Bedem, zidine _____
kula, _____
tvrđava, utvrđenje _____

kupiti – sakupiti _____
kovati - iskovati _____
opsedati, opkoliti _____
osvajati - osvojiti _____
odbiti - odbijati _____
popeti se – penjati se _____
besediti _____
pozvati – dozvati _____
nameniti – namenjivati _____
sahraniti – sahranjivati _____
učiniti, izvesti _____
seći se – boriti se _____
poginuti - ginuti _____
izvući, istrgnuti _____
osedlati _____
jahati - uzjahati _____
gaziti – pogaziti _____
odhranjivati - odhraniti _____

uoči, pre, neposredno pre _____
potom, posle toga, usledila je _____
božija služba _____
krilo _____
juriš, napad _____
pivnica, _____
podrum _____
bokal _____

u zdravlje _____
s pokij duše _____
za dušu piju _____

suze roni _____
suze lije _____

Govorna vežba:

1. spuki stori
2. balet, glavni baletan izlazi na binu, potrči, saplete se i padne, publika počinje da se smeje: prepričati iz ugla publike, iz ugla gledalaca, baletana i direktora pozorišta; kako direktor ubeđuje baletana da i posle ove nezgode izađe na scenu i nastavi da pleše...

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2010. május 25. 8:00

I. Olvasott szöveg értése

I

На основу прочитаног текста довршите већ започете по узорку (0) реченице својим речима, или пронађите (испишите) из текста!
Јеринин град на Лиму

Јеринин град на Лиму се налази 20 км удаљености од Бистрице, а 9 км од Пријепоља. О њему нема никаквих података у литератури, те се стога не зна ни ко га је подигао ни када, а приписује се Јерини, као што се уосталом безмало сви градови подигнути у Србији и Санцаку приписују њој, иако то није тачно.

Сам град лежи на једном стеновитом брду изнад села Ђурова на 698 метара надморске висине. Он затвара улаз у клисури која иде од Бистрице до Пријепоља и кроз коју протиче река Лим. Окренут је управо на реку Лим, са главном кулом на највишем врху која гледа на југ или југоисток тачније речено. Та кула је при врху отворена, односно тако је порушена да на предњој страни има велики отвор.

На највиши врх, односно кулу, може да се попне од поножја за 1 час.

Кула се налази на самом врху брега који је сав од стена. Има узан прилаз само са једне стране, северне, док је ужом страном, лицем, окренута ка југу.

И ова кула зидана је од мањих комада каменова који су заливани кречним малтером врло слабог спојног дејства, сем на понеким местима где се каменови још увек чврсто држе. Има исто тако рупа за греде које су служиле као међуспратна конструкција. У неким рупама остали су делови греда као и у једном зиданом отвору самога града (рупи која је рушењем настала), дакле, у самом зиду. Та је греда служила као део роштиља. Висина греда за међуспратну конструкцију је 3,50 м, а унутрашњи размак тих греда је 48-50 цм. Од дна куле па до највишег њеног остатка има око 6,50 м, а прва рупа за међуспратну конструкцију налази се на висини од 1 м, мерећи од дна.

Сама кула, која доминира целим крајем и која чини главни део града, врло је великих размера. Има унутрашње мере 6 x 9 м, а зидови су јој дебели 1,60 м и 1,80 м. Према томе, спољне мере су јој 9,20 x 13,40 метара. На једном углу, северозападном, има изливен блок од малтера који је намерно ту изливен да би попунио теренску неравницу у том делу платоа на коме је кула изграђена.

Овај град није постављен као други градови у правцу реке и клисуре, већ управо на правац реке и клисуре. Могао је лако да затвори прилаз у клисуру тукући пут који кроз њу води, али управо, а не уздужно. Испод самога града у стењу има трагова

усечених степеница, у камену, а тако исто и једне клупе, банка за седење, дужине преко 2 м, са наслоним такође правилно отесаним у камену-стени. Испод града налазе се остаци римскога гробља са надгробним плочама и надгробним споменицима-стелама.

(Иван Здравковић: Средњовековни градови)

0.	<i>Због недостатака података</i>	<i>не знамо ко је подигао овај град.</i>
1.	Главна кула града гледа	
2.	Камење од којег је кула зидана	
3.	У неким рупама и у једном зидном отвору	
4.	Други градови су обично постављени према реци и клисури, а овај	
5.	Под градом у стенама налазе се	

II

Прочитајте текст и у табели по узорку (0) упишите да ли су тврдње тачне или нетачне!

Култура становања

Живети у колору

Ако сами малате зидове вашег стана, и то сваку собу у другој боји, приуштићете себи живот у техниколору, бићете окружени пријатним бојама, као у неком филму у техниколору. На располагању су вам све боје дуге, у пастелним или јаким тоновима, зависи од ваших жеља, склоности и укуса. Ако дневну собу обојите у сунчану жуту, дечију у витаминизарану оранж, а спаваћу собу у опуштајући плаву боју, тај избор неће бити случајан, већ спонтано исказивање ваших стварних потреба. Ево и зашто. Хомотерапија је већ познати начин лечења уз помоћ боја. Заснива се на чињеници да неке боје подстичу, а неке опуштају, па тако утичу на расположење и осећања. Њихове вибрације упијају се и преносе чулом вида, што делује на нервни систем. Жута боја је антидепресивна, ствара добро расположење и стимулише апетит, па се препоручује за трпезарију, дневну собу и библиотеку. Наранџаста је весела и оптимистичка, подстиче машту и креативност, па је веома погодна за дечију собу. Плава делује умирујуће и најчешће се користи за спаваћу собу или купатило. Љубичаста боја је спиритуална, подстиче на медитацију и најбоље је решење за радну или спаваћу собу. Црвена је јака и изражајна и може се у детаљима користити у свакој соби као одбрана од стреса.

Свака боја, поред лепоте, зрачи своју енергију, па ћете се приликом опремања стана одредити за оне које вам највише пријају, али водите рачуна да се складно уклапају у целину.

Плафонске греде могу да разбију монотонију великих једнобројних плафона и створе пријатну атмосферу у стану. Посебно ако је реч о великим просторијама. Некада су дрвени стубови уграђивани да држе конструкцију и таваницу у сеоским кућама, дакле као статички елементи, а сада могу бити украс у просторији.

Комбиновањем дрвених стубова и дрвеног пода може се добити леп ентеријер руралног призива. Као кровне греде обично се користе греде од четинара, рецимо боровине. Лагане су и не оптерећују плафон. При монтирања могу се огаравити летлампом, да би дрво баш изгледало старо, и потом остругати жичаном четком. Ако је плафон низак, какав је обично у нашим стамбеним зградама, исти визуелни ефекат може се постићи и даскама. Вештији мајстори могу да од дасака направе „у” профил и тако створе утисак да је реч о греди.

		тачно	нетачно
0.	<i>Најбоље је да су зидови соба исте боје.</i>		x
6.	Неке боје подстичу човека, а неке га опуштају.		
7.	Жута боја изазива депресију.		
8.	Зелена побољшава концентрацију.		
9.	Црвену боју избегавајте!		
10.	Плафонске греде разбијају монотонију у стану.		

III

Прочитајте текст и одговорите на питања!

Последице недовољног кретања

Програм спортске рекреације су битан елемент у превенцији и заштити здравља и селективном лечењу почетних сметњи и тегоба такозваних „трећих” стања, карактеристичних за савременог човека.

Научно моделовани и првоверни програми спортске рекреације селективне намене помажу одржавању и унапређењу здравља човека. Они отклањају тегобе локомоторног апарата, лумбосакралног синдрома, цервикалног синдрома, лоше пробаве и проблема везаних за хемороиде, кардиоваскуларне сметње, нервно-психичку напетост и друго.

Савремени човек све више осећа тешкоће које су настале због нервнопсихичког пренапрежења и неодговарајуће исхране. Све је озбиљнији проблем нарушавања биолошке равнотеже савременог човека. Данашњи, модерни начин живота своди активно кретање човека на минимум и због тога је неопходно да се то надокнади уз помоћ програма вежбања, трчања и сличних активности.

Савремени програми спортске рекреације значајни су у борби против стреса, задржавању шећера у крви на оптималном нивоу и представљају део савремене културе човека. Културан човек не може бити болестан од гојазности, нити од оних болести које су последица неуважавања кретања као масовне потребе људског организма.

Парадоксално је, али и истинито, да човек који има аутомобил зна како га треба одржавати, али истовремено обично не зна шта треба њему и његовом организму!

За разлику од нас, свет другачије приступа решавању тог значајног питања.

Многе државе су схватиле да је и њихов интерес да становништво буде што здравије, јер поред осталог, то повећава радне способности човека и представља превенцију разним обољењима. У већини високо развијених земаља спорт се не финансира непосредно, већ се обезбеђују потпуни услови за масовну спортску рекреацију становништва, али и свих других елемената културног, здравог начина живота.

Битно је још нешто што је доступно свима. То је информација. Сазнања до којих је дошла наука у том погледу постају приступачна свима у свету преко средстава јавног комуницирања. Та достигнућа практично су постала и део система образовања у школама. Истовремено, људи могу добити корисне информације из ове области у стручним саветовалиштима и научним институтима.

Да за крај издвојимо још и ово: Приликом избора активности за подизање нивоа физичких способности мора се водити рачуна о годинама старости, али и о здравственим проблемима сваког човека. Пре бављења спортском рекреацијом, то се посебно односи на људе који имају здравствене проблеме, чак треба да оде код лекара на преглед. Уз остале контроле здравља лекар ће обавезно урадити ЕКГ снимак. Након пуног увида у тренутне способности, уз консултацију лекара и педагога физичке културе, треба саставити одговарајући програм за вежбање, па тек онда први пут обући патике и кренути у надградњу сопственог здравља.
(Српски календар 2006.)

ПИТАЊА

11. У чему је важност програма спортске рекреације? За које сметње је обавезно потребно кретање?

12. Због чега осећа савремени човек тешкоће? Шта је неопходно за превентиву?

13. У чему су значајни савремени програми рекреације?

14. Каква је паралела у тексту очувања човековог здравља и неге аутомобила?

15. Шта су схватиле многе развијене државе?

16. Где се могу добити информације?

17. Шта се препоручује пре почетка спортских активности?

IV

Одломци овог текста су помешани. Установите њихов правилан редослед да бисте добили повезан текст јасног смисла. Текст почиње одломком који смо доле

означили са (0).

А Током времена читаве државе су различито развијале своју привреду. Неке су подизале индустрију, а неке су се определиле за пољопривреду. У појединим земљама, због неповољних климатских услова се гаји по једна пољопривредна култура: шећерна трска, памук, кафа, или само пиринач.

*

Б Кад не би било новца, и данас би се примале плате у храни и одећи. Кад не би било новца, сељаци би по градским улицама водили краве и овце да их у продавници замене за телевизор, радио, машину за прање рубља.

*

В Проналазак новца омогућио је развој трговине. Трговци на велико купују робу од разних произвођача.

*

Г Кад би свако производио све што му је потребно, нико не би морао ништа да купује. Међутим, људи су одавно међу собом поделили посао. Тако су, на пример, сточари почели да се баве сточарством, ратари да гаје пшеницу, пекари да пеку хлеб...

*

Д Због поделе рада и производње појединци и земље нечег имају превише, а многих потребних ствари мало или нимало. Да би набавили све што им треба, размењивали су производе, а рад су плаћали робом.

*

Ђ После продају „на мало” уз мању или већу зараду. На тај начин се централизује продаја и куповина. Кад би сваки произвођач трговао за себе, трошило би се више времена и новца.

*

Е Људи су, међутим, пронашли боље средство плаћања. У почетку се плаћало комадима бакра или гвозђа. Касније се ковао сребрни и златан новац. У средњем веку се појавио папирни новац.

*

З Најбољи начин за рекламирање робе су сајмови. Многбројни посетиоци долазе на сајмове да виде нове производе, а пословни људи ту склапају уговоре.

*

Ж Трговци морају да рекламирају робу коју продају. Кад је не би хвалили, нико је не би куповао.

(Српски језик за странце)

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2010. május

II. Nyelvhelyesség

I

На маргини вам дајемо глаголски облик речи које су изостале из текста. Изведите од њих именице, а где треба придеве, да се правилно уклапају у текст.

Радите по узорку (0)!

Конкурс

<p>Културни и докумнетациони центар Срба у Мађарској расписује конкурс из области етнографије.</p> <p>Циљ конкурса је уознавање (0) што већег броја младих са вредностима српске етнографије као и(1) у систематски рад на(2) српских обичаја(3) осећаја припадности заједници.</p> <p>Право (4) имају сви, изузев чланова жирија, као и особа које се професионално баве овом врстом посла.</p> <p>Радови ће бити(5) у две категорије:</p> <p>I категорија: средња школа.</p> <p>II категорија: одрасли од 19 година.</p> <p>Форма рада је слободна, што значи да може бити писана – са фотографијама, само писана, видео и тон записи са обавезним писаним делом.</p> <p>У првој категорији рад мора да садржи минимум 5 страна материјала, док је за другу категорију потребан минимум 10 страна.</p> <p>Радове ће прегледати стручни жири, а резултати и свечано(6) награда биће на прослави Светог Саве у Будимпешти.</p> <p>Најбољи радови ће бити(7)</p> <p>Конкурс је(8) од 20 децембра 2008. године што значи да(9)</p> <p>радова треба обавити до тог рока на адресу канцеларије у Будимпешти (Културни и докумнетациони центар Срба у Мађарској 1055 Будимпешта, ул. Фалк Микша 3.)</p> <p>У случају да имате(10) у вези са планираним конкурсом молимо вас да се обратите сарадницима КДЦСМ.</p>	<p>узнати</p> <p>укључивати</p> <p>неговати</p> <p>развијати</p> <p>учествовати</p> <p>поделити</p> <p>уручити</p> <p>наградити.</p> <p>отворити</p> <p>доставити</p> <p>питати</p>
---	---

(СНН 02/10/08)

II

Из текста недостају неке речи. У квадратиће испод текста упишите слово уз реч која се правилно уклапа у реченицу по узорку (0)!

Марија Шерифовић

Наш представник на гламурозној Евровизији у Хелсинкију биће симпатично чељаде(0) понашања и доброг гласа – Марија Шерифовић.

Био сам (11) месеца на њеном првом концерту у великој дворани Сава центра. Иако већ има пристојну популарност, отворено је говорила (12) како је то најсрећнији дан у њеном животу зато што је успела да напуни салу до врха балкона. Онако спонтана каква је, пребацила је пред свима нама (13) растављеним родитељима што бар овом приликом нису седели заједно. Млади, нарочито девојчице, са сваком новом песмом све су се више загревали и стојећи клатили у ритму њених песама.

И поред гламура свих осталих учесника у предтакмичењу на Беовизији, Марија је остала(14) себи. Била је у својој препознативљој спортској одећи, у(15) са јакном и скромном мајицом. Њена песма „Молитва” има топлину која се свидела већини публике и у доба жестоких момака и гневних девојака. „Небо зна, баш као и ја, да је име твоје моја једина молитва”.

Наша(16) има хришћанско име и источњачко презиме. Шерифовић потиче од арапске речи шериф које значи племенит и била је титула великодостојника, као адекват истоимене титуле европског(17). Назив америчких шерифа нема ничег заједничког са источњачком титулом, већ је староенглеског порекла.

Име Богородице Марије је(18) лично име у западном свету, а и код нас се налази увек негде на самом врху. На хебрејском гласи Мирјам и значи вољена.

Име Марија носи шест(19) личности с тим да је далеко најзначајнија личност која је родила Исуса Христа Спаситеља.

(Јован Ћирилов НИН 22/03/07)

0.	А	Б	В	Г
11.	спонтана	спонтаног	шпонтаног	спонтано
12.	прошлог	прошли	прошла	прошлом
13.	публики	публику	публици	публиком
14.	њеним	њезиним	његовим	својим
15.	доследна	доследита	досетљива	доследнута
16.	панталону	панталонама	панталонима	панталонах
17.	изборница	избирачица	изабраница	бираница
18.	племства	племстава	племићства	племића
19.	најчестије	најчесто	најчестје	најчешће
	библиских	библијских	библијски	библијанских

III

У тексту су вам дате недовршене реченице иза предлога. Довршите их тако да доле дате изоставке у основном облику упишете у правилном облику по узорку (0)!

Пронашао сам

На путу се дешава да пукне гума на (0 точак аутомобила) **точку аутомобила**. Возач љут, зауставља кола и узима дизалицу. Помоћу ње једном руком подиже свој аутомобил тежак више стотина килограма. На градилиштима и у лукама високе дизалице преносе терет тежак неколико тона.

Свакодневно се употребљавају маказе, клешта, ваге и друге справе и машине. Оне, као и дизалице, раде по(20).

Полуга је једно од(21) која је човек употребљавао.

Математичко објашњење дејства полуге дао је Архимед, стари грчки физичар и математичар. Сигурно знате његове речи: „Дајте ми ослонац, и ја ћу полугом подићи Земљу!”

Његово откриће је познато у физици под(22). Интересантно је како је до њега дошао.

Једног дана, кажу, краљ је позвао Архимед. Тражио је да утврди да ли је нова круна од(23). Краљ је мислио да је мајстор део злата заменио сребром. Задатак је изгледао нерешив. Круна је била тешка као и злато које је дато за(24).

Дуго је Архимед размишљао шта да ради. Кад је тих дана ушао у каду, вода се излила. Кад је то видео истрчао је из куће као од мајке рођен. Трчао је улицама и викао:

„Еурека!” – пронашао сам. Архимедов закон је био откривен. Помоћу тог закона и специфичне тежине метала Архимед је решио проблем. Могао је да каже колико је злата у(25) замењено сребром.

Још у Архимедево време закони физике су се примењивали у(26).

Направљено је разнo оруђе које је олакшало човеков рад. Справе и машине којима се човек служи и данас се усавршавају захваљујући физици. Она је једна од(27) о природи. Изучава све механичке, топлотне, светлосне, акустичке, електричне а атомске појаве.

(Српски језик за странце)

принцип полуга	прво оруђе	име Архимедов закон	чисто злато
њена израда	краљева круна	свакодневни живот	основна наука

IV

Установите који падеж је рекција предлога на назначеном месту. Упишите правилан облик доле наведених речи!

Корисни савети

Препоручује се боравак на(28) по(29) свакодневно сат времена у шетњи, брзом ходању, трчању, вожњи бицикла. Свакодневно треба пити 1,5 до 2 литре течности негазиране, а алкохол треба избегавати јер повећава стварање топлоте и делује као деуретик, тј. појачава губитак течности. Током лета, када су изузетно високе температуре и појачано сунчево зрачење не препоручује се боравак на отвореном простору између 10 и 17 часова јер у тим условима због(30) срце и крвни судови раде под(31) јер учествују у отпуштању топлоте.

Током лета треба чешће контролисати крвни притисак и саветовати се са(32) око дозирања лекова. Дешава се да током великих врућина због ширења крвних судова притисак постаје нижи и уколико се користи иста терапија притисак може пасти више него што треба, услед чега долази до(33), а као најозбиљнији компликација може настати мождани удар.

Често се дешава да се метереопате дијагностикују као неуропате и дају им се лекови за(34). Ова врста лекова опушта мале мишићне

ћелије у(35) крвних судова и нормализује притисак, али изазива и поспаност, умор, слабије рефлексе што представља велику опасност за возаче.

(CHN 16/10/08)

28. отворен простор	29. могућност	30. терморегулација	31. повећан стрес
32. лекар	33. несвестица	34. смирење	35. зид

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2010. május

III. Hallott szöveg értése

I

Послушајте текст и кратко одговорите на питања!

1. Шта је била главна вест у медијима бивших југословенских република? (1)

2. С ким је Порески певао песме? Које заставе су се вијориле на београдском Сава центру? (2)

3. Ко је упутио породици саучешће? (1)

4. Како је умро Порески? (1)

5. Зашто је дошло до несреће? Где је седео певач и у ком стању у тренутку несреће? (2)

6. Шта је била жеља његове породице? (1)

7. Да ли је могла бити испоштована жеља породице? (1)

II

Послушајте текст и по узорку (0) назначите да ли су тврдње тачне или нетачне!

		тачно	нетачно
0.	<i>Фестивал Белеф се одржава први пут.</i>		x
8.	Центар ће бити претворен у позорницу.		
9.	Уметнички радови остају у власништву Београда.		

10.	Визуелна уметничка дела неће бити изложена.		
11.	Корина Коман се захвалила на сарадњи са Београдом.		
12.	Циљ фестивала је забава младих.		
13.	Отворена је изложба „Тераторија”.		
14.	На Тераторији су изложени радови теракоте.		
15.	Теракотске радове су радили средњошколци.		
16.	Железничка станица ће се претворити у изложбени простор.		
17.	Изложба графита ће бити забрањена.		

III

Послушајте текст и решите задатак!

Дате реченице завршите, односно допуните тако да одговарају садржају слушаног текста. Задатак можете решити дословно, или се служити својим речима.

18. Отац Хари био је декортер у компанији „Колумбија Пикчерс“ а касније	
19. Хофман потиче из	
20. На Колеџу у Санта Моники описан је	
21. Почео је у кући забаве у Пасадени.	
22. Повремено је играо	
23. Током 1960. године добио јеа од 1961. глуми на Бродвеју.	
24. Био је један од холивудских звезда које су потписале немачком канцелару Колу.	
25. Ужива репутацију човека са којим	

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2010. május

IV. Íráskészség

I

Ви сте недавно вратили из иностранства где сте боравили месец дана. Напишите у

излагању од 120-150 речи колико је тај једномесечни боравак утицао на ваш став о стварима код нас.

- Где сте били, шта сте видели и доживели;
- Опишите животне услове једне тамошње породице код које сте били у гостима (становање, приходи, стандард...);
- Опишите један њихов радни дан;
- Укажите на једном примеру шта је разлика између тамошњих и наших обичаја, менталитета...;
- Напишите како је све то утицало на ваше мишљење о животу.

Одаберите један од наведене две могућности.

II/A

Један познати дневни лист објављује конкурс на тему: проблем запошљавања младих интелектуалаца. Одазовите се конкурс у 200-250 речи.

- Пишите о томе колико је забрињавајући овај проблем за младе;
- Наведите неколико примера из круга ваших познаника;
- Пишите о тешкоћама са којима се млади интелектуалци сусрећу;
- Спомените неколико иницијатива, могућности, које би могле ублажити овај проблем;
- Сумирајте своје мишљење о појави и напишите шта би било, по вашем мишљењу, решење.

II/B

Одаберите један од наведене две могућности.

Напишите излагање од 200 до 250 речи о смислу и развоју свемирског путовања и истраживања!

- Од првог путовања у свемир до данашњих дана;
- Циљ путовања на Месец и друге планете;
- Ваше мишљење о овој грани науке;
- Како замишљате особе које се примају ове баш небезбедне „авантуре“;
- Сумирајте на крају шта очекујете од истраживања васиона у корист људи на нашој планети.

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

Részletes útmutató

I

1.	Главна кула града гледа	на југоисток.
2.	Камење од којег је кула зидана	заливена је кречним малтером.
3.	У неким рупама и у једном зидном отвору	стали су делови греда у зиду.
4.	Други градови су обично постављени према реци и клисури, а овај	је постављен управо на правац реке и клисуре
5.	Под градом у стенама налазе се	остаци степеница, клупа и банк и за седање.

II

		тачно	нетачно
6.	Неке боје подстичу човека, а неке га опуштају.	x	
7.	Жута боја изазива депресију.		x
8.	Зелена побољшава концентрацију.	x	
9.	Црвену боју избегавајте!		x
10.	Плафонске греде разбијају монотонију у стану.	x	

Részletes útmutató

I	II	III	IV
1. укључивање	11. А	20. принципу полуга	28. отвореном простору
2. неговање	12. В	21. првих оруђа	29. могућству
3. развијање	13. Г	22. именом Архимедов закон	30. терморегулације
4. учешћа	14. А	23. чистог злата	31. повећаним стресом
5. подељени	15. Б	24. њену изразу	32. лекаром
6. уручени	16. Б	25. краљевој круни	33. несвестице
7. награђени	17. В	26. свакодневном животу	34. смирење
8. отворен	18. Д	27. основних наука	35. зидовима
9. достављен	19. Б		
10. питања			

A feladatok megoldása és a hanghordozón elhangzó szövegek:

	тачно	нетачно
8.	X	
9.	X	
10.		X
11.	X	
12.		X
13.	X	
14.	X	
15.		X
16.	X	
17.		X

III

18. Отац Хари био је декортер у компанији „Колумбија Пикчерс“ а касније	се бавио продајом намештаја.
19. Хофман потиче из	јеврејске породице.
20. На Колеџу у Санта Моники отписан је	због лоших оцена.
21. Почео је у кући забаве у Пасадени.	као глумац
22. Повремено је играо	у телевизијским рекламама.
23. Током 1960. године добио јеа од 1961. глуми на Бродвеју.	прву улогу у позоришту

24. Био је један од холивудских звезда које су потписале немачком канцелару Колу.	отворено писмо
25. Ужива репутацију човека са којим	је тешко радити

A HANGHORDOZÓN HALLHATÓ SZÖVEGEK:

АНЂЕО ПЕСМЕ

Смрт двадесетшестогодишњег македонског певача Тошета Проеског била је главна вест у свим медијама бивших југословенских република последњих дана. И његова популарност у највећем се ослањала на разлоге због којих су га својатали од Вардара до Триглава. То му није сметало. Напротив. Певао је песме са старијим колегама из Хрватске, Србије, Словеније. На концертима у Београдској арени и Сава центру на смену су се вијориле српска и македонска застава, певали су Биља Кристић и македонски народни бенд.

Феноменолошки посматрано, ипак, за похвалу је најпре то што српска застава на концерту Тошета Проеског није изазивала бес његове публике у Хрватској, као што није ијекавица у његовим песама није сметала овдашњим фановима.

Због смрти једног певача македонске власти су направиле преседан досада невиђен на овим просторима, а чак и представници српских и хрватских власти нашле су за сходно да породици и пријатељима Проеског упуте саучешће. У родном Крушеву сахрањен је уз највеће државне почести. Цео македонски врх присуствовао је сахрани, а опело је служио поглавар Македонске православне цркве, архиепископ Стефан. На дан сахране у Македонији је проглашена жалост, али су и на улицама македонски грађани били тужни цела три дана, од првих вести о саобраћајној несрећи код Нове Градишке.

У тој несрећи тешко је повређен још и возач, македонски држављанин Георгиј Георгијевски који се због премора, брзе вожње и недовољног размака између возила забио у задњи део камиона у својој траци. Процењује се да је до несреће дошло због премора возача на аутопут Загреб – Липовац, према Загребу. Проески је у тернутку несреће спавао на предњем седишту возила у коме је била још и његова менаџерка Љиљана Петровић.

Родбина и пријатељи Тошета Проеског, чије тело је било изложено на градском тргу у Крушеву, замолили су да свака вест о његовој смрти прође „што је мирније могуће” да би сећање на њега остало слично животу којим је живео. Мирно и скромно. Њихова жеља није могла бити испоштована већ због чињенице да је Проески у Македонији био личност популарнија од премијера и због тога што је на дан после његове смрти отказана седница тамошњег парламента и да су не сами на централном скопском тргу већ и у свим амбасадама Македоније у бившим републикама отворена књиге жалости у које се уписало на хиљаде грађана. Вероватно најпопуларнији македонски певач свих времена био је посачни грађанин своје домовине и УНИЦЕФ-ов регионални амбасадор добре воље.

(НИН 18/10/07)

Белеф излази међу Београђане

Београдски летњи фестивал, који се по 17. пут одржава у престоници, биће одржан од 14. јула до 3. августа. Ове године, према речима организатора, Белеф ће центар претворити у велику позорницу, а многи уметнички радови остаће у трајном

власништву главног града. На програму ће, по најави Милене Стојићевић, директорке Белефа, бити 26 представа, и то 14 визуелних уметничких дела, осам позоришних представа и шест музичких догађаја. Радмила Хрустановић, заменица градоначелника Београда, казала је да ће овогодишњи Белеф бити сасвим нов по форми, јер се, као и до сада, прилагођавао тренутку и времену у којем се одиграва. Јавности се поводом Белефа обратила и Корина Коман испред Француског културног центра и захвалила на квалитетној сарадњи са Београдом. Она је најавила представу ауторке Одиј Дибок, која је урађена у српско-француској копродукцији. Доријан Колунџија, селектор визуелног програма Белефа, нагласио је да је циљ овогодишњег Фестивала излазак из познатих јавних институција културе, са намером да се Београђани „пресретну” и остваре непосредан контакт са уметницима. Он је, између осталог, најавио изложбу на отвореном, под називом „Тераторија”, у оквиру којег ће Трг Републике и Кнез-Михаилова улица постати изложбени простор за радове од теракоте, које је стварало 125 студената Факултета уметности. Кустоси Адријана Рисполи и Еугенио Виола из Италије и Саша Јањић из Србије поставиће инсталацију на београдској Железничкој станици, чиме ће први пут тај, рекао је Колунџија, неуметнички простор постати изложбени. Београђани ће имати прилике да виде уметнике који цртају графите, спрејевима и ласерима, а један од стваралаца, Ремед, оставиће Београду монументалан мурал у Карађорђевој улици. Шеталишта дуж обале Саве добиће нове, бетонске клупе, који поред уметничке имају и утилитарну вредност. Жанко Томић, селектор позоришног програма, најавио је представу по тексту Игора Маројевића, затим модерну драматизовану верзију „Мајстора и Маргарите”, драматизацију „Лексина ју митологије”, као и представу Бертолта Брехта са ауторима из Македоније. Музички сегмент овогодишњег Белефа, у селекцији Жељка Керлете, доноси, према његовим речима, веома познате ствараоце, који су у Србији мало познати. Гости су дошли из Велике Британије и из Јапана.

(СНН 17/07/08)

Дастин Ли Хофман

Дастин Ли Хофман рођен је 8. августа 1937. у Лос Анђелесу. Добитник је два Оскара, шест Златних глобуса, три БАФТЕ и Еми награде. Његова мајка Лилијан, била је цез-пијанисткиња, а отац Хари декортер у компанији „Колумбија Пикчерс”, а касније се бавио продајом намештаја. Хофман је из полске јеврејске породице, али није васпитан у јеврејској традицији. Завршио је гимназију у Лос Анђелесу 1955, па отишао на Колеџ у Санта Монику, где је због лоших оцена отписан. Али пре него што је напустио студије уписао је курс глуме, јер му је речено да „нико није споредан док глуми”. Почео је као глумац у кући забаве у Пасадени са Џином Хекменом. После две године обојица одлазе у Њујорк. У Њујорку је радио свашта, укључујући издавање бројева на гардероби у ресторану, као момак у дактилографском одсеку градског телефонског именика „Јелоу пејдис”, као оцењивач мириса парфема у „Максвел хаусу”. Повремено је играо у телевизијским рекламама. Током 1960. добио је прву улогу у позоришту, а од 1961. глуми на Бродвеју. Студирао је глуму у чувеном „Глумачком студију”, што га је определило за начин глуме којим у своју личност уноси карактер оних које тумачи. Реч је о поступку „method acting”.

Политички је либерал и дуго је подржавао Демократску партију и Ралфа Надера. Био је један од низа холивудских звезда које су 1977. потписале отворено писмо немачком канцелару Колу протестујући због односа власти према сциентиологији у Немачкој. Писмо је изашло као плаћени оглас у „Њујорк хералд трибјуну”. За време тешких

почетничких дана у Њујорку Роберт Дивал и Хофман били су „цимери“. Дивал је учио глуму код Сендорфа Мајснера, а Хофман код Лија Страсберга. Хофман је познат по прихватању великог броја тешких улога као што су: богаљ и улична варалица у „Поноћном каубоју“ (1969), затим као глумац који се претвара да је женско у „Тутси“ и као аутистични младић у „Кишном човеку“ (1988). Ужива репутацију човека са којим је тешко радити. Октобра 1997. у магазину „Емпајер“ (Велика Британија), заузео је 47. место међу 100 највећих глумачких звезда свих времена.

Milyen közönséget keresünk?

1. Akik hoznak magukkal zsebkendőt.
2. Akik nem félnek, hogy Bruce Lee lerúgja a fejüket.
3. Akiknek a testük tökéletes harmóniában van a lelkükkel.
4. Akiket nem kell hívni.
5. Akik azt hiszik, hogy mi hülyék vagyunk.
6. Akik boldogok és kiegyensúlyozottak.
7. Akik hisznek a szerelem mindent elsöprő erejében.
8. Akik tudnak fejből Mariah Carey dalokat énekelni.
9. Akik szeretnek olyanokat játszani, mint mi.
10. Akik tudják, mi a jó szex, és nem félnek róla beszélni.
11. Akikre dr. Cernus Imrének már nem volt ideje.
12. Akik kisebb pocakot szeretnének.
13. Akik már sok mindent tudnak, de szeretnének még tanulni.
14. Akik szeretnék új szextippekkel feldobni szerelmi életüket.
15. Akik azt hiszik, hogy előadás közben lehet csókolózni.
16. Akik nem félnek előadás után kinyilvánítani szeretetüket, nagyrabecsülésüket és hódolatukat.
17. Akik nem félnek a végtelen orgazmustól.
18. Akik nem félnek a sötétben molesztálni másokat.
19. Akik nem félnek attól hogy elélveznek.
20. Akik nem csak éjjel tudnak szeretkezni.
21. Akik legalább egy percre levetkőznek velünk meztelenre.
22. Akik megnézik ezt az előadást legalább négyszer.
23. Akik vasárnap reggel tizenegykor is eljönnek színházba.
24. Akik a tejpiacon vásárolnak és nem az IDEÁban.
25. Akik voltak már az Olümposzon.
26. Akik szeretik az állatokat, akik megvetik a másságot, akiknek nehéz új emberekkel ismerkedni, akik nem sértődnek meg, akik hangosan reklamálnak, akik eddig csak a Népszínházba jártak.
27. Akik gátlástalanok a szexualitás terén.

Kakvu publiku tražimo?

1. Publiku koja nosi sa sobom maramice.
2. Koja se ne plaši da će joj Brus Li udarcem noge otkinuti glavu.
3. Publiku kojoj je telo u savršenoj harmoniji sa dušom.
4. Koju nije potrebno zvati.
5. Publiku koja misli (veruje) da smo (svi) mi ludi.
6. Koja je srećna i uravnotežena.

7. Publiku koja veruje u snagu ljubavi koja ruši sve pred sobom.
8. Publiku koja zna napamet (da peva) pesme Maraje Keri.
9. Koja voli igre koje mi igramo.
10. Publiku koja zna šta je dobar seks i ne boji se o njemu da govori.
11. Za koju dr Černuš Imre nije imao vremena.
12. Publiku koja bi želela da ima manji (pivski) stomak.
13. Koja zna mnogo toga, a želela bi da sazna još više.
14. Publiku koja svoj ljubavni život želi da osveži novim idejama u vezi sa seksom.
15. Koja veruje (misli) da je dozvoljeno da se ljubi (ljubljenje) tokom predstave.
16. Publiku koja se ne boji da posle predstave izrazi svoju ljubav, poštovanje (da ceni) i strahopoštovanje (da se klanja).
17. Koja se boji od beskrajnog orgazma.
18. Publiku koja se usteže (boji) u mraku da maltretira (uznemirava) druge (ostale).
19. Koja se ne boji od toga da će doživeti orgazam.
20. Koja ne vodi ljubav samo noću.
21. Publiku koja će se, bar na jedan minut (na trenutak), skinuti (svući se) na golo zajedno sa nama.
22. Koja će ovu predstavu da pogleda najmanje četiri puta.
23. Publiku koja će i u nedelju u jedanaest pre podne doći na predstavu.
24. Koja kupuje na Mlečnoj pijaci, a ne u Idei.
25. Publiku koja je već bila na Olimpu (posetila Olimp).
26. Koja voli životinje, osuđuje (prezire) različitost, kojoj se teško upoznaje sa novim ljudima, koja se ne vređa lako, glasno reklamira (se buni), koja je do sada išla samo u Narodno pozorište.
27. Publiku koja je nesputana na polju seksa. (bez prepreka)

B92 – pismena vežba

Istraživanje o kvalitetu života

Zadatak: opiši reč ili sastavi rečenicu na osnovu ponuđene reči:
Sastavi moguća pitanja testa od ovih reči.

Obrazovati se _____
 Zaokružiti _____
 Ponuđen odgovor _____
 Jedinac _____
 Prvorođeno dete _____
 Procenjivati _____
 Materijalno stanje _____
 Materijalne prilike _____
 Izuzetno _____
 Ukoliko _____
 Uopšte _____
 Važno _____
 Zaposliti se _____
 Inostranstvo _____
 Zasnovati porodicu _____
 U skladu sa ... _____

Zadovoljstvo _____
Zadovoljan _____
Razlikovati se _____
Pridavati važnost _____
Određene situacije _____
Odgovarajući _____
Opisivati _____
Navedeno područje _____
Uputstvo _____
Popunjavanje _____
Upitnik _____
Uglavnom _____
Posedovati _____
Sopstveno zdravlje _____
Postizati _____
Bliski odnosi _____
Osećaj sigurnosti _____
Šira društvena zajednica _____
U kraju _____
Lični opis – podaci - stav _____
Lično mišljenje – iskustvo _____
U celini gledano _____
Mogućnost izbora _____
Potpuna kontrola _____
Uticaj _____
Dogadaj _____
Životne situacije _____
Sadržaj _____
Stres _____
Dogoditi se _____
U poslednje vreme _____
Kolona _____
Doživeti _____
Neprijatno _____
Pomalo _____
Priliučno _____
Neprelazna ocena _____
Nepravedna ocena _____
Verbalni sukob - obračun _____
Fizički sukob – obračun _____
Vršnjak _____
Ismevanje _____
Zabrana _____
Nepravedna kazna _____
Razvod _____
Razdvajanje _____
Učestale svađe _____
Mesto stanovanja, prebivalište _____
Česte selidbe _____
Bliski član porodice _____

Prolaziti kroz nešto _____
Usamljenost _____
Izbegavanje _____
Nezadovoljstvo _____
Izloženost nasilju _____
Zdravstveni problemi _____
Saobraćajna nesreća _____
Mišljenje _____
Izjava _____
Ticati se _____
Odgovarajući _____
Ispravno _____
S vremena na vreme _____
Vredeti _____
Ponosan _____
Osobina _____
Verujem u sebe _____
Jednako _____
Beskoristan _____
Izgled _____
Zadirivati _____
Na račun _____
Neprijatno _____
Skinuti odeću _____
Svlačionica _____
Birati _____
Istaći _____
Upoređivati se _____
Provoditi vreme _____
Korišćenje _____
Dijetetski proizvodi _____
Telo _____
Redovno vežbam _____
Bavim se sportom _____
Poboljšati _____
Kupaći kostim _____
Plaža _____
Biti zaljubljen _____
Uzvrćati _____
Pristup _____
Rešavanje problema _____
Napet _____
Nervozan _____
Način reagovanja _____
Označavati ponašanje _____
Zahtev _____
Pridržavati se _____
Okrećem sve na šalu _____
Muči me _____
Truditi se _____

Prepisati _____
 Više se uključujem _____
 Razne aktivnosti _____
 Pokušavati _____
 Razjasniti situaciju _____
 Posvećivati se sebi _____
 Maštati _____
 Viđati se sa nekim _____
 Biti besan _____
 Vikati _____
 Izduvati se _____
 Psovati _____
 Vredno _____
 Osoba do koje mi je stalo _____
 Dom zdravlja _____
 Održati _____
 Ubeđenje _____
 Nije bitno _____
 Moliti se _____
 Žestina žestoko piće _____
 Kladiti se _____

10. ÉTKEZÉS – HRANA, ISHRANA

- étkezési szokások – običaji u vezi sa hranom

HRANA – ÉLELMISZEREK: sok – üdítő, kafa – kávé, čaj – tea, mleko – tej, hleb – kenyér, puter – vaj, sir (tvrdi sir, kačkavalj)– sajt, pavlaka – tejföl, jogurt – joghurt, voće – gyümölcs, povrće – zöldség, meso – hús, salama – szalámi, kobasica – kolbász, viršla – virsli, pečeno meso – sült hús, krompir – burgonya/krumpli, pečeni krompir – sült krumpli/pomfrit, supa – leves, slatkiš – édesség, čokolada – csokoládé, bombon – cukorka, keks – keksz, žvaka – rágógumi, jaja – tojások, salata - saláta

OBROCI: doručak, užina, ručak, večera

HRANA: sendvič, dvopek, pečeno/kuvano jaje, supa, gulaš, paprikaš, punjena paprika, đuveč, sarma, suva testa

MESO: pileće, svinjsko, goveđe, ovčije, riba, divljač

- étterem és más vendéglátó helyek restoran i druga mesta gde se može jesti

HLADNA PREDJELA

Mešano meso:

pršuta, dimljena mesnata slanina, pileće grudi, mleveno meso (darálthús), domaća kobasica, švargla (svartli), topljeni sir (ömlesztett sajt), preliv od rena (tormaöntet), luk i ljuta paprika

TOPLA PREDJELA

palačinke sa slatkom pavlakom, mlevenim mesom, pečurkama
pohovani sir

SUPE I ČORBE

supa od pilećeg mesa sa rezancima

juneća supa (marhaleves)

ragu supa

pasulj čorba sa dimljenim mesom i kobasicom

riblja čorba

juneći gulaš (marhapörkölt)

JELA OD RIBE

pečeni som (harcsa), slatkovodni rak, pastrmka (pisztráng)

GOTOVA JELA

Škembići (pacal), Ovčiji paprikaš sa slatkim kupusom (birkapaprikás), Pileći paprikaš

GLAVNO JELO

svinjetina punjena šunkom i pečurkama, pileći batac bez kostiju, ćureće grudi (pulykamell), pomfrit

pileća džigerica (máj), pirinač pripremljen na pari (párolt rizs), preliv od gljiva (gombaöntet), špargla i tikvice (tök) u sosu sa crvenim vinom

svinjska krmenadla (hússzelet)

pohovano belo meso, mladi grašak (borsó), kuvani krompir

svinjsk mozak, grašak i pečeni krompir

bifteak (beefsteak)

pohovani brokoli, karfiol, tikvice, patlidžan, paprika, tartar sos

SALATE

mešana salata

Šopska salata: krastavac, paradajz, paprika, luk, topljeni sir (ömllesztett sajt), preliv od belog luka i maslinovog ulja

Srpska salata: krastavac, paradajz, paprika, luk, preliv od belog luka i maslinovog ulja

Pečena ljuta paprika

SLATKIŠI, DESERT

palačinke: jabuka, cimet, karamela; sladoled od vanile, višnja; krem od oraha, čokolada;

Šomloi galuške; torte; kolači

- egészséges étkezés – zdrava ishrana

VOĆE – GYÜMÖLCSÖK: jabuka – alma, kruška – körte, šljiva – szilva, grožđe – szőlő, jagoda – eper, malina – málna, višnja – meggy, trešnja – cseresznye, kajsija – sárgabarack, breskva – őszibarack, dunja – birsalma, ribizla – ribizli, kupina – szeder, lubenica – görögdinnye, dinja – sárgadinnye, banana – banán, pomorandža – narancs, mandarina – mandarin, kivi – kivi, ananas – ananász

POVRĆE – ZÖLDSÉGEK: paradajz – paradicsom, paprika – paprika, krastavac – uborka, šargarepa/mrkva – sárgarépa, zelen/peršun – zöldség, kupus – káposzta, salata – saláta, pečurke, gljive, keleraba – karalábé, boranija – zöldbab, Rotkvica – retek, grašak – borsó, pasulj – bab, krompir – krumpli, spanać – spenót, crni luk – vöröshagyma, beli luk – fokhagyma, kukuruz – kukorica, žito – búza

сезонско воће: јагода, трешња, вишња (meggy), шљива, малина, купина, рибизла, јабука, крушка, дуња, бресква, кајсија, грожђе, орах, лешник, кестен

житарице (gabonafélék): кукуруз, жито, пшеница (búza), јечам (árpa), раж, овас (zab)

јужно воће: поморанџа, лимун, банана, ананас, нар (gránátalma), киви, папаја, манго, маслина, грејпфрут,

поврће: диња, лубеница, купус, зелен, спанаћ, броколи, шаргарепа, целер (zeller), пасуљ, грашак, боранија (zöldbab), паприка, парадајз, патлиџан, краставац, кел (kelkáposzta), кромпир, бели лук, црни лук, празилук (póréhagyma),

суво грожђе, суве шљиве, суве смокве, indijski orašćići

- egy-két étel elkészítése – pripremanje nekoliko jela

garnirati (dísztálalás), začín-začíniti (fűszer), kuvati, peći, pohovati, pržiti (olajon sütni), bariti – obariti (forralni), ohladiti (lehűteni), iseckati (szeletelni), naseckati, seckati na kocke, seckati na kolutíče (felkarikázni), lupati (verni), mutiti (keverni), mešati, izmešati, mesíti (gyúrni), marinirati-marinada (pác), mastiti (zsírozni), namazati uljem (bekenni olajjal), belance (tojásfehérje), žumance (tojássárgája), izmutiti sastojke (kikeverni az összetevőket), peći na jakoj vatri (magas hőmérsékleten sütni), peći na slaboj vatri, kuvati na jakoj vatri, kuvati na slaboj vatri, rendisati (reszelni), procediti (átszűrni), prelití (leönteni), sipati u tepsiju (önteni a tepsibe), tiganj (palacsintasütő), izmeriti, doliti (hozzáönteni), izliti (kiönteni), prelití (átönteni), naliti (ráönteni), ugrejati (bemelegíteni), podgrejati (bemelegíteni),

oklagija – valjak za testo (nyújtófa), daska za sečenje (vágódeszka), cediljka (szűrő), kalup za kolač (kalácsforma), sito (szita), vaga (mérleg), lopatica, vatrostalna posuda (tűzálló edény), četkica za mazanje (ecset), cediljka za limun (citromfacsaró), mlin za kafu, biber (bors), otvarač za konzerve (konzervnyitó), varjača (fakanál), kutlača, renda, rendica (reszelő), makaze, pleh za pečenje (sütőtepsi), nož

pripremanje (elkészítés): sastojci (hozzávalók), potrebno je (szükséges), ugrejati rernu, pećnicu (rerni), pripremiti, smesa (massza), testo, masa, dodavati, dodati, mesíti (gyúrni), mešati, izmešati, meko testo (puha tészta), lepljivo (ragadós tészta), glatko testo (sima tészta), vlažno, suvo, razdvojiti belance i žumance (elkülöníteni a tojás sárgáját és fehérjét), izbosti viljuškom (szűrni a villával), prosejati brašno (átszűrni a lisztet), dodati začine po ukusu (fűszerezés ízlés szerint), dodati šećer ili so po ukusu...

- otthoni vendéglátás, meghívás – pozivanje nekoga kući na jelo
- a magyar konyha jellegzetességei – specifičnosti mađarske kuhinje

Profesionalac

Domaci film "Profesionalac" iz 2003 godine nam govori o Teodoru (Teja) Kraju, pripadniku srpske inteligencije, bivšem profesoru univereziteta i velikom protivniku Milosevicevog režima. Teja je sada na celu velike izdavačke kuće. Prica zapocinje kada na njegova vrata ulazi nepoznat i nepozvan stranac, sa koferom u svojim rukama. Ovaj tstranac je bivši agent službe bezbednosti i sadasnji taksista. Dve licnosti uskoro ulaze u sukob koji ce biti pun iznenadjenja i brojnih obrta... Ostatak mozete saznati kada odgledate film.

Glavne uloge: Bora Todorovic, Branislav Lecic, Natasa Ninkovic

Univerzitetski profesor pisac boema je Beogradski inteligentni čovjek, on je i veliki borac protiv Miloševićevog režima. Danas je taj čovjek direktor jedne velike izdavačke kuće i jednog dana ga poseti čovek sa velikim crnim koferom, taj čovek je bivši agent srpske službe bezbednosti. Danas je taj čovek obični taksista, odjednom počinje prepiranje između dvojice ljudi. Tako saznajemo da je taj čovek sa koferom pratio i uhodio profesora čitavih deset godina, u tom vremenu je beležio i najintimnije trenutke života profesora. Tada nam film otkriva sve mračne tajne, zločine i drugo, tadašnjeg režima.

Film je bio srpski kandidat za Oskara, za najbolji film van engleskog govornog područja za 2003. godinu.

Do juče univerzitetski profesor i pisac boem, pripadnik beogradske inteligencije i vatreni protivnik Miloševićevog režima, Teja je danas na čelu jedne izdavačke kuće. U njegovu kancelariju, potpuno nepozvan ulazi jedan neobičan stranac, sa velikim koferom u ruci. To je Luka, bivši agent DB (služba

državne bezbednosti), sada radi kao taksista. Odjednom počinje sučeljavanje ova dva čoveka koje je puno iznenađenja i neverovatnih obrta. Saznajemo da je Lukina misija (tajni zadatak) poslednjih deset godina bila svakodnevno uhođenje (praćenje, špijuniranje) Taje, pisanje izveštaja od njegovim aktivnostima i postupcima, špijuniranje do najintimnijih trenutaka (momenata) u njegovom životu. Postepeno (korak po korak, iz trenutka u trenutak) iz prošlosti počinju da nadolaze (naviru, isplivavaju, ukazuju se) poslednjih deset godina (poslednja decenija) života dvojice ljudi potpuno suprotnih sudbina, političkih stavova, pogleda na svet. Odvija se (odigrava se, dešava se, razvija se) pred nama (pred našim očima) hronika jednog vremena, od najneverovatnijih situacija, često dirljivih, ponekad neodoljivo smešnih, do najtragičnijih događaja i najcrnijih ratnih priča.

National geographic – pismena vežba

3. lekcija

Људи говоре

Објавити _____	Уништити – уништен _____
Наслов _____	Јединствен _____
Сустрет, сустрести се са неким _____	Бранити _____
Бележити – белешка _____	Нарочито _____
Свакодневно _____	Пасти на памет _____
Боравак – боравити _____	Зависи _____
Посебно _____	Изменити _____
Невреме _____	Синути _____
Превести – превоз _____	Изумрети _____
Замак _____	Одвићи се – навићи се _____
Зидар _____	Равномерно _____
Узак _____	Чезнути _____
Усправан _____	Прогрес – напредак _____
Ослоњен _____	Морал _____
Лактови _____	Искрцати се – укрцати се _____
Смирило се – смирен _____	Друм _____
Џабе _____	Изненада – неочекивано _____
Рибњак _____	То не води ничему _____
Догурати _____	Причекати _____
Румен _____	Издајека – изблиза _____
Занат _____	Сустићи _____
Служити – служба _____	Присутан – одсутан _____
Поморски _____	Послушан _____
Убедити _____	Из давнина _____
Попустити попустљив _____	Гладовати _____
Упропастити – упропашћен _____	Искварити _____
	Проходати _____

Govorna vežba:

1. gradonačelnik jednog grada odlučuje da pokloni počasne vile i godišnju apanažu Vladi Georgijevu, Ceci i Zdravku Čoliću... vi pišete u novinama u rubrici pisma čitalaca kao: kritičar koji mrzi zabavnu i narodnu muziku, kao rođak nekog od ovih pevača, kao novinar žute štampe (neki trač pronaci), kao gradonačelnik koji piše pod pseudonimom ... neki ovu ideju hvale, a neki je pljuju
2. radiš u cirkusu, pripitomljavaš lavove, želiš da to radi i tvoj sin, on se boji lavova, dijalog – nagovaraš ga

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA**2005. november****I. Olvasott szöveg értése****1. Прочитајте текст и испуните таблице по узорку /0/.****Никола Тесла – неуморни истраживач**

Многи научници су истраживали појаве електрицитета и магнетизма. Међу њима је био и Србин Никола Тесла.

Још као дете волео је да посматра природу и конструише разне справе. У гимназији је имао доброг професора физике који је упознавао ученике са савременим проналасцима.

Тада је већ био пронађен акумулатор, радио је Морзеов телеграф, користиле су се машине које покреће једносмерна струја. Тесла је тада помагао професору приликом извођења огледа. То је, вероватно, утицало да се одлучи за студије електротехнике. Као млад инжењер дошао је на идеју о новом електро-мотору. Свој мотор је приказао у Паризу. Тада су му пријатељи саветовали да оде у Њујорк. Тамо Тесла почиње да ради у Едисоновим радионицама. Едисон је већ био чувени проналазач. Градио је по Америци и Европи електричне централе. Из њих се једносмерна струја преносила најдаље до четири километра. Та струја је служила за осветљење, а не као погонска енергија у индустрији. Едисон је веровао да је само једносмерна струја корисна. Зато није хтео да прихвати Теслину идеју о наизменичној струји.

Тесла одлази од Едисона и наставља да ради не тражећи помоћ ни од кога. До краја свог живота неуморно је истраживао. У области електротехнике користи се више од хиљаду његових проналазака. Наука му је за то одала признање. Његовим именом названа је јединица магнетне индукције – Тесла. Он је зачетник даљинског управљања које је у пуној мери искоришћено тек на космичким бродовима.

Теслино дело је и трофазни систем за преношење електричне енергије. По том систему, на водопадима Нијагаре, 1895. године почела је да ради прва хидроцентрала на свету. Струја је преношена без губитка на велику даљину и могла је покретати сва индустријска постројења.

И данас се по истом систему преноси струја која покреће машине у фабрикама, греје и осветљава домове људи широм света.

0. Тесла је у детињству волео да конструише разне справе.

1. У гимназији није упознао савремене проналаске.
2. Још није било акумулатора.
3. Маachine је покретала једносмерна струја.

4. Електромотор је приказао у Паризу.
5. Напротив пријатељевих савета, отишао је у Њујорк.
6. Радио је са Едисоном.
7. Едисон је прихватио Теслину идеју о наизменичној струји.
8. Користи се више од 1000 његових проналазака.
9. Није добио никакво признање.
10. По Теслином проналаску ради прва хидроцентрала на свету.

2. Прочитајте следећи текст и одговорите на питања по узорку /0/.

Кад би свако производио све што му је потребно, нико не би морао ништа да купује. Међутим, људи су одавно међу собом поделили посао. Тако су, на пример, сточари почели да се баве сточарством, ратари да гаје пшеницу, пекари, да пеку хлеб, обућари да праве обућу.

Током времена читаве државе су различито развијале своју привреду. Неке су подизале индустрију, а неке су се определиле за пољопривреду. У појединим земљама, због повољних климатских услова, углавном се гаји по једна пољопривредна култура: шећерна трска, памук, кафа или само пиринач.

Због поделе рада и производње појединци и земље нечег имају превише, а многих потребних ствари мало или нимало. Да би набавили све што им треба, људи су некад размењивали производе, а рад су плаћали робом.

Кад не би било новца, и данас би се примале плате у храни и одећи. Кад не би било новца сељаци би по улицама водили краве или овце да их у продавници замене за телевизор, радио, машину за прање рубља. У робним кућама сељанке би кромпиром и сиром плаћале ципеле.

Људи су, међутим, одавно пронашли боље средство плаћања. У почетку се плаћало комадима сребра или бакра и гвожђа. Касније се ковао сребрни или златни новац. Проналазак новца омогућио је развој трговине. Трговци «на велико» купују робу од разних произвођача. После је продају «на мало» уз мању или већу зараду. На тај начин се централизује продаја и куповина. Кад би сваки произвођач трговао за себе, трошило би се више времена и више новца.

Трговци морају да рекламирају робу коју продају. Кад је не би хвалили, нико је не би куповао. Најбољи начин за рекламирање робе су сајмови. Многобројни посетиоци долазе на сајмове да виде производе, а пословни људи ту склапају уговоре.

0. Када не би требали ништа да купујемо?

Кад би свако производио све што му је потребно.

11. Како су људи решили некада набавку потребних ствари?

.....

12. Која су занимања наведена у тексту?

.....

13. Шта су државе развијале на различит начин?

.....

14. За шта су се определиле поједине државе?

.....

15. Због чега је у неким земљама мало, а у неким превише?

.....

16. Како су набављали људи што им је било потребно?

.....

17. Како су плаћали рад?

.....
18. Како се у почетку плаћало?

.....
19. Кад је пронађен папирни новац?

.....
20. Шта је омогућио проналазак новца?

.....
3. Прочитајте одломке из овог текста. Одломци су помешани. Установите њихов правилан редослед. Прича почиње одломком који смо означили знаком /0/

	А	Отуда је дошла веома нерасположена, нервозна и уплакана, укућани нису знали због чега је толико тужна.
0	Б	<i>Наша мама је у суботу решила да оде у посету пријатељима које већ давно није видела, а они су је неколико пута позвали.</i>
	В	Мој старији брат се врло изненадио: како је могао да поквари мами расположење кад није био с њом код пријатеља. Већ раније је купио улазницу у циркус, где је наступала једна руска екипа. Он је те вечери био у циркусу.
	Г	Рекла је да је зато толико усхићена и нервозна, јер се разочарала у Петру, он јој је покварио расположење.
	Д	Седео је у шестом реду и јео сладолед. Мама се мало изненадила, али се и обрадовала. Била је поносна на сина. Ето, мој син! Погледајте колики је порастао и како је паметан! То је моје дете!
	Ђ	Наша мама је код пријатеља уз кафу и колаче из удобне фотеље гледала пренос на телевизији из циркуса и одједном опазила Петра. Просто није веровала да је то њен Петар.
	Е	Али је тога часа Петар направио једну шалу. Метнуо је фишек са сладоледом на нос и почео да опонаша чику из циркуса који је изводио разне вештине. Петар је у шали хтео да покаже како је и он вешт.
	Ж	Петар није ни сумњао да телевизија снима програм. Зато је почео да уверава маму да он није крив, јер није знао да је телевизијска камера уперена у њега.
	З	Зато је мама дошла кући врло нерасположена љута и нервозна и изгрдила Петра као никада до тада.
	И	Сви гости су се слатко смејали Петровој шали, а мама само што није пропала у земљу од стида.
	Ј	Мама је на крају опростила Петру, пошто је он обећао да никад више неће изводити такве неслане шале.

II. Nyelvhelyesség

1. Ставите глаголе у загради у одговарајуће облике по узорку /0/.

Треба много радити да 0 /постићи/ успех.

Треба много радити да бисмо постигли успех.

Два друга су у петак после наставе разговарала шта ће радити за време викенда. Већ давно нису били у биоскопу, зато је Иван запитао друга: Да ли /1/ /ићи/..... сутра у биоскоп? Петар се мало двоумио и рекао: Не знам, /2/ /бити/..... добро, све зависи од тога како ћу стићи да напишем домаћи задатак из математике за понедељак.

Пошто се нису тачно договорили, Иван је предложио: /3/

/позвати/.....

телефоном сутра пре подне, па /4/ /договорити/..... Моји родитељи сутра /5/ /не бити/..... код куће, они путују на село да посете деду и баку, зато ћу имати и посла око куће. Али пошто већ давно /6/ /не бити/..... у биоскопу, потрудићу се да обавим све обавезе па да ипак одемо у неки биоскоп. /7/ /Сећати се/..... задњи пут смо гледали један амерички филм, који нас баш није одушевио. Сви ти амерички филмови су рађени на сличан начин, доста ми је већ пиштоља, пуцњаве и криминала.

Ја радије /8/ /гледати/..... неки француски филм. Француски филмови су више занимљиви и уметнички квалитетнији, а нарочито су им комедије духовите. /9/ /Бити/..... сигуран да ћемо негде пронаћи и француски филм. Има много биоскопа, па је и избор велик. Само треба да погледамо програм у новинама.

Моја сестра, Марија нема никакав програм за викенд, па /10/ /казати/

..... да би и она дошла с нама, ако се слажеш. Врло радо, ионако се већ дуго нисмо видели.

2. Направите поређења компаративом /средњим степеном/ придева који су на маргини по узорку /0/.

Иван је /0/ ученик од Петра. добар

Иван је бољи ученик од Петра.

Другови су разговарали о својим пријатељима. Моја пријатељица је /11/него твоја рекао је у шали Петар. Она је витка и висока, а има лепу смеђу косу и очи.

лепа

Ја сам /12/.....од тебе, зато не ценим само спољашњу лепоту, већ и душевне вредности. Моја је плавуша, а и плавуше су лепе. Прошлог лета смо заједно били на мору, лепо нам је било, само се плашила дубине. Море је

стар

/13/..... од језера.

дубоко

Много смо се купали, јели смо сладолед и много чоколаде. Ја сам пио и одличну кафу. Она више воли чоколаду, јер је /14/..... од кафе. Ми смо зимус били на скијању. Уживали смо у снегу. Снег у планини је /15/

слатка

..... него у граду.

бео

Близу хотела смо угледали црну мачку. Какав контраст! Бео снег и црна мачка! Била је /16/..... од мрака.

црна

Зорка је још и за време одмора учила. Она је /17/

..... од Олге. Ипак једва чекам пролеће, да прозелени трава и дрвеће. У нашој башти је трава

марљива

/18/..... него лишће. Дрво испред наше куће је зелена
 /19/..... од јаблана на Дунаву. А храст у високо
 дворишту је /20/..... од јаблана. низак

3. Заокружите слово уз реч која се правилно уклапа у реченицу по узорку /0/.

Давно су људи /0/ да је здравље највеће богатство.

Захваљујући /21/ науке, сазнали су како /22/ треба чувати и научили су да се боре против /23/.

Зато се у наше време граде /24/ болнице.

Посебне службе се брину о /25/ мајки и деце, индустријских радника и /26/ људи. У нашој земљи су скоро сви становници /27/ осигурани.

Велики број /28/ има /29/ здравствену службу.

Тако се болест на самом почетку /30/ и лакше се лечи.

0. а/ сватили	б/ схватили	в/ ухватили	г/ захватили
---------------	-------------	-------------	--------------

21. а/ развоју	б/ развиту	в/ развијању	г/ развијењу
22. а/ њега	б/ њу	в/ је	г/ га
23. а/ бола	б/ болести	в/ бољења	г/ болесника
24. а/ сувремене	б/ временске	в/ свремене	г/ савремене
25. а/ здрављу	б/ здравју	в/ здравству	г/ здрвости
26. а/ стари	б/ старим	в/ старих	г/ старијим
27. а/ здраствено	б/ здравно	в/ здрављу	г/ здравствено
28. а/ подuzeћа	б/ предузећа	в/ заузећа	г/ изузећа
29. а/ његову	б/ своју	в/ њену	г/ њезину
30. а/ покрива	б/ сакрива	в/ открива	г/ прекрива

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2005. november

III. Hallott szöveg értése

1. На радију слушате вест о једној пљачки у Бугарској. Послушајте текст пажљиво и заокружите правилан одговор, те слово упишите у одговарајућу рубрику доле.

Текстове можете послушати два пута.

1.Разбојништво се догодило А/на друму Б/у банци В/у робној кући	2.Аутобус је био А/бугарски Б/грчки В/мађарски
3.Путници су калашњиковима А/поубијани Б/заstraшени	4.Пљачка се догодила А/синоћ Б/прошле вечери

В/истучени	В/претпрошле вечери
5. Те туристе Бугари зову А/коферашима (трговцима) Б/шопинг-туристи В/поклонички путници	6. Аутобус су сустигли А/милиционери Б/разбојници В/убице
7. Писало је “Полиција” на А/њиховим оделима Б/мајицама В/капама	8. У овом разбојништву су А/остали празних руку Б/запленили новац и наките В/запленили дрогу
9. Побегли су А/приватним колима Б/опљачканим аутобусом В/у “полицијском” комбију	10. Полиција у Софији А/још их није ухапсила Б/већ им је у трагу В/ухапсила их је

2. Послушајте у задатку шта тврди немачки професор. Да ли су изјаве тачне или нетачне, одговорите по узорку /0/.

0. Жене су у просеку дуговечније од мушкараца.

1. Разлог је у томе што су мушкарци радозналији.
2. Код мушкараца радозналост није усмерена на посао.
3. Жене много занима породица, родбина и пријатељи.
4. Кад оду у пензију, жене падају у депресију.
5. У старости не нађу никакве радости.
6. Жене много занима куповина, кување и њихова лепа појава.
7. Пошто имају много посла, једва нађу времена за децу и разговор са супругом.
8. Састају се са пријатељима, а често се баве и спортом.
9. Због активног вођења живота оне су здравије, ведрије и дуже живе од мушкараца.
10. Професор је из Хановера.

3. Послушајте и прочитајте задатак. Допуните реченице изостављеним речима!

Национални парк Обедска бара је омиљено /1/ Београђана. Људи који живе у граду /2/ воле да изађу у природу. А Обедска јама није позната само /3/, она је позната и по /4/. Птице које су побегле од /5/, овде су нашле сигурно место за /6/. Ту слећу и многе птице /7/ које сваке јесени лете из Европе на југ, а у /8/ се враћају на север. Може се рећи да је овај /9/ највећи /10/.

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2005. november

IV. Íráskészség

1. Одговорите на имил који је стигао на адресу једног омладинског листа. Саветујте и охрабрите особу која мисли да је свему крај. Напишите писмо помоћу 100-150 речи.

Поштовано уредништво,
 Зовем се Маријана. Ништа ми не успева у животу. Немам воље да учим и зато
 имам лоше оцене. Хтела бих да студирам медицину, али се бојим да нећу положити
 испит и да моји родитељи неће бити задовољни. Они би хтели да упишем економију.
 Моји се родитељи не слажу и зато је често немир у нашој кући.
 Изгубила сам поверење у себе и у своју будућност. Шта да радим? Да ли ми
 можете помоћи?
 С поздравом Маријана.

2. Изаберите једну од наведених тема:
 / Служите се око 200 –250 речи. /

А. Једна друштвена организација је расписала конкурс за стицање стипендија студентима. Услови су: добро или одлично положен матурски испит, факултет и струка која одговара профилу те организације јер после дипломирања рачуна на вас. Место становања, социјално стање родитеља.

Пријавите се на конкурс, образложите зашто конкуришете и представите се у краткој биографији.

Б. Био си у језичком логору у Србији. Напиши у једном реферату како се одвијао течај: часови, наставна средства, језичке вежбе, професори, нови пријатељи.

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

RÉSZLETES ÚTMUTATÓ

OLVASOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

I.

тачно	нетачно
	X
	X
X	
X	
	X
X	
	X
X	
	X
X	

III.

0	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Б	А	Г	В	Ђ	Д	Е	И	З	Ж	Ј

NYELVHELYESSÉG ÁLTALÁNOS ÚTMUTATÓ

1.

1. ћемо ићи	6. нисам био
2. било би	7. сећаш се
3. позови	8. бих радије гледао
4. ћемо се	9. буди
5. неће бити	10. каже

2.

11. лепша
12. старији
13. дубље
14. слађа
15. белји
16. црња
17. марљивија
18. зеленија
19. више
20. нижи

3.

21. а/развоју
22. г/га
23. б/болести
24. г/савремене
25. а/здрављу
26. в/старих
27. г/здравствено
28. б/предузећа
29. б/своју
30. в/открива

HALLOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

1.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	B	B	B	A	B	B	B	B	A

2.

тачно	нетачно
X	
	X
	X
X	
	X
	X
X	
	X
X	
X	

3.

1. излетиште
2. викендом
3. по лепим парковима
4. по богатству разноврсног биљног и животињског света
5. индустрије
6. своја гнезда
7. селице
8. пролеће
9. национални парк
10. највећи европски птичји аеродром

A kazettán hallható szövegek

1.

Опљачкани туристи

СОФИЈА, 16. Децембра (Танјуг) – У Бугарској се догодило још једно тешко друмско разбојништво када су путници грчког аутобуса на путу из Атине за Букурешт пресретнути и под претњом “калашњикова” опљачкани, саопштила је данас бугарска регионална полиција за Софију.

Препад друмских разбојника и пљачка су се догодили претпрошле ноћи. У аутобусу атинске регистрације било је 38 путника, углавном грчки и румунски туристи,

које у Бугарској зову “трговци с коферима”. Разбојници су сустигли аутобус на магистрали Хемус, који води за Варну и северну Бугарску. Код места Јана су зауставили аутобус и упали у њега са капама и одећом на којима је писало “полиција”. Један од тројице дрских разбојника је испалио из аутомата типа “калашњиков” рафал у плафон и путници су потражили спас на поду луксузног туристичког аутобуса. Под претњом да ће их побити и уз галаму они су у овом разбојништву имали богати плен – однели су близу 16.000 долара и више огрлица и прстења. Затим су отели кључеве аутобуса и побегли у комбију на коме је, такође, писало “полиција” и са плавим ротирајућим светлима.

Регионална полиција Софије, на чијем се подручју догодило друмско разбојништво, још није ушло у траг лажним “полицајцима”.

2.

Професор др Хорст Руперт из Хановера, Немачка, сматра да су жене у просеку дуговечније од мушкараца.

Разлог је то што су жене више радознале него мушкарци.

“Код жена радозналост није, као код мушкараца усмерена само на посао или спорт”.

Њих много више занима живот родбине и пријатеља и све што се око њих збива.

Зато су, и кад оду у пензију, или остаре, живахније.

У том свом интересовању оне налазе и повода за мале радости, као куповина, спремање

укусног ручка или њихов спољашњи изглед.

И поред посла нађу времена да се баве децом и разговарају са мужем о његовом послу или хобију.

Често излазе са пријатељицама на кафу у неки кафић.

Многе жене се баве и спортом.

Све то их чини ведријим па и дуговечнијим.

3.

Национални парк Обедска бара је омиљено излетиште Београђана. Људи који живе у граду викендом воле да изађу у природу. А обедска бара није позната само по лепо уређеним парковима, она је позната и по богатству разноврсног биљног и животињског света. Птице које су побегле од индустрије овде су нашле сигурно место за своја гнезда.

Ту слећу и многе птице селице које сваке јесени лете из Европе на југ, а у пролеће се враћају на север. Може се рећи да је овај национални парк највећи европски птичји аеродром.

PROKLETA AVLIJA IVO ANDRIĆ (ODLOMCI)

#

Otac mu je bio nastavnik u nekoj vojnoj školi; tih čovek, ljubitelj knjige raznišljanja, oženio se već u zrelih godinama i imao je svega jedno dete, muško. Dete je bilo živo i bistro, volelo je knjigu, ali naročito muziku i svaku igru. Do četrnaeste godine dečak je dobro učio i izgledalo je da će poći očevim stopama, ali tada je njegova živost počela da se pretvara u bes, a njegova bistrina okrenula naopakim putem. Dečak je brzo stao da se menja, čak i fizički. Naglo se raskrupnjao i neprirodno ugojio. Njegove umne, smeđe oči stale su da igraju kao na zejtinu. Napustio je školu i počeo da se druži sa kafanskim sviračima i mađioničarima, sa kockarima, pijanicama i pušačima opijuma. Sam nije imao nekog naročitog dara za veštine, ni prave strasti za kocku ili piće, ali ga je privlačio taj svet i sve ono što se plete oko njega, isto kao što ga je odbijalo sve što je pripadalo svetu mirnih, običnih sudbina, ustaljenih navika i redovnih obaveza.

Bujan i još neiskusani, mladić je brzo upao u sumnjive poslove i drske podvige svoga društva i došao u sukob sa zakonom. I ne jedanput. Otac ga je vadio nekoliko puta iz zatvora, koristeći svoj ugled i svoja poznanstva sa ljudima na položaju, naročito sa upravnikom celokupne policije, starim i dobrim školskim drugom. "Je li moguće da moj sin obija kuće, pljačka trgovce i otima devojke?" - Pitao se očajan otac. A stari iskusni upravnik mu je odgovarao mirno ali po istini. Da krade, ne krade baš, ni trgovce ne vara, ni devojke ne otima lično, ali gde god se te stvari dešavaju, možeš biti siguran da ćeš i njega tu negde u blizini naći. A ako ga ovako ostavimo, zagaziće i sam u prestup. Nego valja tražiti za vremena neko rešenje. I upravnik gradske policije našao je "rešenje", koje je smatrao kao jedino moguće, dakle najbolje: da mladića koji je pošao zlim putem uzme u svoju službu. I kao što biva, od mladog čoveka koji je bio već zauzeo svoje mesto među kockarima i gospodskim dangubama, postao je dobar i revnosan stambolski policajac.

#

I Karađoz, obilazeći dalje avliju, u pratnji nekolicine čuvara, nastavlja svoju igru, sad već samo sebe radi, više da sve odjekuje, i ne može da se zaustavi.

-Neka mi samo niko ne kaže za nekog: nevin je. Samo to ne. Jer ovde nema nevinih. Niko ovde nije slučajno. Je li prešao prag ove Avlije, nije on nevin. Skrivio je nešto, pa ma to bilo u snu. Ako ništa drugo, majka mu je, kad ga je nosila, pomislila nešto rđavo. Svaki, dabogme, kaže da nije kriv, ali za toliko godina koliko sam ovde, ja još nisam našao da je neko bez razloga i bez neke krivice doveden. Ko ovde dođe, taj je kriv, ili se makar očesao o krivca. Phi! Pustio sam ih dosta, i po naredbi i na svoju odgovornost, da. Ali kriv je bio svaki. Ovde nevinog čoveka nema. Ali ima ih na hiljade krivih koji nisu ovde i nikad neće ni doći, jer kad bi svi krivi dospeli ovamo, ova bi Avlija morala biti od mora do mora. Ja ljude znam, krivi su svi, samo nije svakom pisano da ovde hleb jede.

Moj praded a je doživ eo 100 godina zahvaljujući pečurkama. Nije ih jeo!

Imao sam nesrećan slučaj u porodici. Rodila mi se sestra.

Rodaci - ljudi koji imaju nešto da ti kažu telefonom u najuzbudljivijem delu filma.

Ljubazan motociklista se poznaje po mušicama između zuba.

Bolje korov u saksiji, nego ruža u kosi.

Seminar o putovanju kroz vreme biće održan preključe.

Zorane, ili ja ili kompjuter!
(Marina.)

Pažnja!!! Attention!!! Na sledećoj stranici neki idiot je podvukao ime ubice!
(na jednoj od početnih strana romana Agate Kristi, uzetog iz biblioteke)

Svakoj ženi je životni san da za muža ima Tarzana sa Nobelovom nagradom za fiziku!

Daviljenicima zabranjeno dranje u Tihom okeanu!

U meni se bore budala i genije. Plašim se da pametniji ne popusti!

Nervoza se najlakše leči na pecanju: pošto ne uloviš nijednu, možeš da uđeš u vodu i da šutiraš ribe!

Dragi Mišo, znam da sad bleneš u ekran kompjutera iako si mi rekao da ideš u prodavnicu. Samo hoću da znaš da sam kupila roze čipkaste gaćice i ako ih ti već sedam noći nisi primetio, bar nek znaju dvoji drugovi hakeri.
(Tvoja bivša Ceca.)

Maler je kad dođeš na plažu, a ona puna ljudi. Veći maler je kad skineš pantalone i primetiš da nisi poneo kupaće gaće.

Najveći maler je kad shvatiš da uopšte nisi na plaži već na stanici 65-ice.

Kad su plavuši rekli da joj je pauk odneo kola, otišla je da ih potraži u zoološkom vrtu.

Ako strašno brzo pišete, onda možete da opišete kako je to kad vas gazi valjak.

Pravog muškarca nećete videti da pegla i pere - on to završi pre nego što se njegova žena probudi.

Najsigurniji lek protiv štuca-vice je skok sa 17-og sprata.

Da bi se obećanje ispunilo ono MORA da bude PRAZNO!

Muškarčeva je uvek poslednjaj
Glas: DA, DRAGA!

Iglu u plastu sena najlakše ćete pronaći ako zapalite seno!

Mostovi služe da bi se ribe sakrile od kiše.

Pažali nešto večeras. Možda se čudo događuje.

Pazi, gravitaciona!!!
(lift u Braće Jerkovića)

Potcrkao je u susret tramvaju. Tramvaj ga nije prepoznao.

Toliko si ružan da možeš da tražiš oštećenje od roditelja!

Kada papačju okrenete glavu za 360 on zaboravlja da priča!

Najveći blam: kada se ženi na ljubavni oglas u novinama javi bivši muž!

Zašto bi se izlagali momuruku? Najveći blam: kada se ženi na ljubavni oglas u novinama javi bivši muž!

Ostanite pljan! Sramota me da se otvorim - bacila knjižicu.

Raditi, raditi i samo radi TIII!

Uvek kad se pogledam u ogledalo
kažem: NITI LEPŠEG ČOVEKA,
NITI RUŽNIJEG OGLEDALA!

Podobranci, ako želite da vas
prilikom desanta ne pogodi
nijedan metak, spuštajte se u
tenkovima!

More je sigurno napravila
neka žena - preslano je.

Da li će i pri izlasku iz
atomskog skloništa dame
imati prednost?

Vrhunac zaljubljenosti je
kada voliš i buba-švabe samo
zato što žive u njenom stanu.

Rekla mi je: Romeo, biću
tvoja Julija! Pobegao
sam jer ne želim da
umrem mladi

U parku nije preporučljivo
piškiti na cveće. Naročito ako
to činite kroz pantalone!

Dugo sam mislio da mi je kosa
talasasta. Kada sam se ošišao,
shvatio sam da je ravna, a da
mi je glava talasasta!

Jednoj ženi treba 20 godina da
od sina napravi muškarca, a
drugoj samo 20 minuta da od
njega napravi budalu!

Život je TOVIŽ ako ti ide
naopake!

Odračuo onog ako mi je drpio
razmaknicu.

Maler je kada poljubiš žabu pa
i sam postaneš žaba!

Ja tipove obaram s nogu
MAŠINKA

Senilnom čoveku, dok traži
pastu za zube u frižideru provri
voda za kafu u rerni.

Ima li inteligentnih na
zemlji? Da, ali ja sam ovde
samo u prolazu.

Iza svakog VELIKOG čoveka
stoji MALA žena, ali sa
VELIKIM podočnjacima!

Na početku ne znaš ništa. Na kraju
opet ne znaš ništa, ali sa mnogo
životnog iskustva!

Lepo vaspitan čačka nos
samo u biranom društvu.

Da je Hamlet imao dobrog
psihijatra ne bi se toliko dvoumio.

Bolje PET do DVANAEST NEGO NI
JEDNA posle jedan.

Ne doručkujem jer sam
zaljubljena.
Ne večeravam jer sam
zaljubljena.
Ne spavam zato što sam
gladna!

ČUVAJTE PREGORELE sijalice.
MOŽETE da ih iskoristite u
MRAČNOJ komori.

Ima li života pre smrti?

Sreća u nesreći je kada ti neko
izmakne električnu stolicu!

U Zoološki vrt majmuna dovode
silom, a ljudi dolaze samil

Ako vam cigla padne na glavu
nije strašno. Jedna cigla manje
- više!

Zaustavite zemlju hoću da
sladem.

Dole drogaj! Dejte nam čevapel
Da se ne biste ugojili, jedite
krempite čačkalicom!

Blago robotima - uvek su goli.

Pijanica koji pet puta udari o
istu banderu uveren je da se
izgubio u kuml.

Kača, kada te nema u blizini
nisu mi sve ovce na broju!

Št. je št. za št.

Vuk ne bi pojeo baka da je
bila mlada!

Bolje ispasti malo glup nego iz
autobusa.

11. KÖZLEKEDÉS - SAOBRAĆAJ

- helyi és távolsági közlekedés leírása (megközelítési lehetőségek) – opis mesnog saobraćaja, međumesnog saobraćaja
- közlekedési eszközök (tömegközlekedés, autó, kerékpár, egyéb) – saobraćajna sredstva (javni prevoz, automobil, bicikl i ostalo)

SAOBRAĆAJ – KÖZLEKEDÉS

auto – autó, automobil – gépkocsi, autobus – autóbusz, kamion – teherautó, prikolica, motocikl – motorkerékpár, bicikl – kerékpár, čamac – csónak, brod – hajó, voz – vonat, tramvaj – villamos, avion – repülő, helikopter – helikopter, autobuska stanica – autóbuszállomás, železnička stanica – vasútállomás, šetati – sétál, voziti – vezet/hajt, trčati – fut, sići/izaći – leszáll, ući – felszáll, vozač – sofőr, putnik – utas, kondukter – jegykezelő, karta – jegy, putovati – utazik

- autótartás – održavanje automobila
- jogosítvány – vozačka dozvola

dozvola, vozačka dovoła, a,b,c kategorija, kazna (büntetés), oduzimanje dozvole (bevonják az engedélyt), polaganje vozačkog ispita, punoletan (nagykorú),

- esélyegyenlőség a közlekedésben (idősek, kisgyerekekkel közlekedők, gyerekek, mozgássérültek) – ravnopravnost u saobraćaju (starije osobe i deca kao učesnici u saobraćaju, invalidi u saobraćaju)
- közlekedési szabályok, közlekedési morál (autóvezetők és gyalogosok, járműveken utazók, motorosok, kerékpárosok) – saobraćajna pravila, moral u saobraćaju (vozači i pešaci, putnici u javnom prevozu, vozači motorbicika, vozači bicikla)
- közlekedési gondok, közlekedésfejlesztés – problemi u saobraćaju, unapređivanje saobraćaja
- közlekedésbiztonság – bezbednost u saobraćaju

12. KOMMUNIKÁCIÓ KOMUNIKACIJA

- az idegen nyelvek szerepe és fontossága – značaj i uloga stranih jezika

maternji jezik, jezik društvene sredine (a társadalmi környezet nyelve), prvi strani jezik, drugi strani jezik, dvojezičnost (ketnyelvűség), dvojezičan, dominacija engleskog jezika (angol nyelv dominanciaja), popularni jezici (popularis nyelvek), upotreba jezika (a nyelv szűke), nivo komunikacije, nivo razumevanja, nivo aktivne upotrebe jezika (a nyelv aktív használata)

- nyelvtanulási módszerek és lehetőségek – metode učenja stranih jezika i mogućnosti učenja

- a számítógép szerepe a mindennapokban – uloga računara u svakodnevnom životu

КОМПЈУТЕРСКА ТЕРМИНОЛОГИЈА

Кућиште (számítógép háza), монитор, миш, тастатура, хард диск (merevlemez), документ, директоријум, датотека (bázis), прозор, радна површина (desktop) (munkalap), статусна линија, палета алатки (eszközök), помоћни мени, инсталационе верзије програма (intaláciüs programok), параграф, фонт (betűtípus), величина слова, електронска пошта, нумерација стране (oldalszámazás), маргине (margók), дизајн, обрада података (adatfeldolgozás), пречица (parancsikön), програм, интернет претраживач (böngésző), шаблони, интернет страница (weboldal), снимање (mentés), штампање (nyomtatás), превођење (fordítás), икона, клик, двоклик, минимализовање, максимализовање, отварање, покретање (elindítás), затварање, типка (gomb), нумеричка тастатура, празно место, карактер, табела, слајд, оперативни систем, позадина (háttér), оквир (keret), стил (stílust), подешавање (beállítás), уређивање (szerkesztés), конекција (csatlakozás) (веза), ADSL, Освежавање (frissítés), колона (oszlop), ред, брисање, преносива меморија (hordozható memória), USB, CD, DVD, падајући мени (jobb-klikk menü), лењир (vonalzó), дијаграм

- Internet - internet
- a számítógép előnyei és hátrányai – prednosti i mane kompjutera
- tömeg tájékoztatás és véleményformálás (tévé, rádió, sajtó) – masovni mediji i formiranje stava (TV, radio, štampa)
- a kapcsolattartás egyéb eszközei (telefon, fax, mobil) – sredstva održavanja kontakta (telefon, faks, mobilni telefon)

Zovem se Crvena
Orhan Pamuk

Posle ove knjige Istok nije ono što je bio pre. Neponovljivo putovanje u istoriju islamske kulture kakvu ne poznajemo. Orhan Pamuk ovoga puta vaskrsava čudesni svet Orijenta s njegovim bojama, njegovom umetnošću, estetikom, njegovim tajanstvenim duhom. Zovem se Crveno je priповest o umetnosti, ljubavi, sreći, životu, smrti, na trenutke rasprava o suštini islamske umetnosti i poimanja sveta, ispričana kroz sudbine slikara minijatura i kaligrafa u Carigradu s kraja 16. veka. Bogatstvo jezika, obilje slika, asocijacija, poniranje u bit islamske civilizacije i njene dodire s renesansnim duhom, jedinstvena kompozicija i struktura dela potvrđuju da je Orhan Pamuk jedan od najvećih pisaca dvadeset prvog veka.

doc. dr Mirjana Marinković, upravnik Katedre za orijentalistiku, Filološkog fakulteta u Beogradu

Knjiga Zovem se Crveno koristi umetnost minijature kako bi istražila dušu nacije.
Džon Apdajk

Veza između prošlog i sadašnjeg vremena sadržana je i u boji. Crveno je boja osvete i smrti, ali, ponajviše, boja strasti, nadahnuća i umetnosti. A možda je, po Pamuku, ime univerzuma –

Crveno! Odavno taj svet Zapada i Istoka, novog i starog, nije tako sažeto, a sveobuhvatno opisan kao u ovom remek-delu: „Na Zapadu slikaju ono što vide, a mi ono što gledamo.“
Vladislav Bajac

Radnja se odvija u turskoj u prošlosti treba se nacrtati slika sultana ali to je zabranjeno po islamu. u to vrijeme te stvari radile su se u Italiji i još jednoj zemlji ali ne sjećam se kojoj, i nađu tri čovjeka da to urade jedan od njih bude ubijen imao je svoj stav i nije podržavao boga e onda se radnja odvija na istraživanju ubistva (neću reći ko je ubica onda je džaba čitate) a što se tiče naslova jedan od te trojice je slikao slike i pričao s njima, naslika konja i priča sa njim, ima tu nekih slika koje je sada nebitno pominjati uglavnom nacrtao je crvenu sliku i pričao sa njom inače pročitajte i vidjećete knjiga je odlična ima nekih 400 stranica koliko se sjećam

A ovi gore levati sto misle da se zezam inače pročitao sam knjiga koliko oni imaju kose na glavi

Istanbul, šesnaesto stoljeće. Izvan zidina raskošnog dvora caruju siromaštvo, kuga, nemoral i nespokoj. To, dakako, ne priječi Sultana da naruči knjigu u slavu svoje vladavine koja će prikazati svu veličinu Otomanskog carstva. U tu svrhu on daje nalog Tetku Efendiji da okupi najbolje iluminatore u zemlji, čija je tajna zadaća da oslikaju knjigu u stilu tadašnjih europskih majstora. No kako se figurativna umjetnost smatrala povredom islama, ta narudžba nije lišena opasnosti za izvršitelje, zbog čega nijedan iluminator ne smije vidjeti knjigu u cijelosti.

Problemi počinju kada jedan od minijaturista nestane, a Sultan zatraži da se njegova smrt rasvijetli za tri dana. Jedini trag koji vodi k rješenju misterija nalazi se u nedovršenim iluminacijama. Je li ta smrt djelo anđela osvete koji je otkrio bogohulno djelo? Ili će krivnja pasti na Karu, ljubomornog pretendenta na ruku Tetkove kćeti, neusporedive ljepotice Šekure?

Ova čudesna priča spletena je oko tajnovitih ubojstava i ljubavi, preispitivanja religije i filozofije, suočavanja Istoka i Zapada, te, napose, oko umjetnosti minijature u trenucima njezina uzmaka i nestajanja. Kazuju je sami likovi, pa stoga svako novo poglavlje omogućuje uvid u događaje iz drukčijeg kuta gledanja. Takav propovjedački pristup izražava autorov stav da “pisanje romana pruža užitek pogleda odozgor, kao kad gledamo neki prizor s balkona.”

Citati:

- "Ja sam, sada, leš. Beživotno tijelo na dnu jednog bunara." (Ja sam mrtav)
- "Bilo mi je dovoljno da četiri dana pošto sam ubio onog jadnika hodam istambulskim sokacima, pa da shvatim da je pritajeni ubica svako u čijem oku ugledam odsjaj oštroumlja, a na licu sjenku što je baca odbljesak duše. Samo su glupaci nevini." (Mene će nazivati ubicom)
- "Ljubomora, u životu majstora minijature, s vremenom postaje sastojak nezaobilazan poput boje." (Mene će nazivati ubicom)
- "Slika je rascvjetavanje priče bojama. Niko ne može zamisliti sliku koja nema svoju priču." (Ja sam vaš Daidža)
- "A što se pravog razloga moje usamljenosti tiče, to je što nikako ne mogu da znam koje sam priče dio. Trebalo je da budem bio jedne, ali ispadoh iz nje, kao što list otpadne s drveta." (Ja sam drvo)
- "Da l' je možda trebalo da podarim sjenoviti hlad Medžnunu, koji, prurušen u čobanina, ide u posjetu Lejli u njenom šatoru? Da l' je trebalo da se stopim s noći kako bih dočarao tamu u

duši beznadežnika što je vjeru izgubio? Rado bih da sam pratilac sreće dvoje ljubavnika što pobjeغوše od čitavog svijeta, pređoše preko sedam mora i spokoj pronadoše na jednom ostrvu punom voća i ptica! Da mi je da bacim sjenku na posljednje trenutke Aleksandra Velikog koji umire, daniما krvareći iz nosa zbog sunčanog udara što ga je zadesio tokom osvajačkog pohoda na Indiju. Ili je trebalo da poslužim kao aluzija na životnu dob i snagu oca koji svome sinu daje savjete o ljubavi i životu? Kojoj je to priči trebalo da pridodam smisao i prefinjenost?" (Ja sam drvo)

- "Ja, siroto drvo koje vidite, Bogu zahvaljujem što me ne nacrtase s takvim naumom. A i to nije zato što se plašim da bi me, da su me naslikali u skladu sa franačkim manirima, svi istambulski kerovi zapišali pomislivši da sam pravo drvo. Ja i ne želim da sam pravo drvo, nego ono što drvo znači." (Ja sam drvo)

- "Bitno je da slika svojom ljepotom prizove u čovjeku bogatstvo života, ljubav, poštovanje prema bojama svijeta što ga je stvorio Bog, misaonu dubinu i vjeru. Nije bitno ko je slikar." (Zovem se Crni)

- "Slikarstvo je tišina uma, muzika oka." (Zovem se Crni)

- "Sljepilo je nijemo(...) Dosegnuti najdublje u slikarstvu, znači vidjeti ono što se ukazuje u mraku božjem."

- "Prije slikarstva bješe mrak i poslije njega će biti mrak. Svojim se bojama, umjećem i ljubavlju mi sjećamo božijih nam riječi upućenih - Vidite! Sjećati se - to je znati da si vidio. Znati je sjećati se da si vidio. Vidjeti - to je znati ne sjećajući se. Znači, slikati je sjećati se mraka. U velikih majstora, ljubav prema slikarstvu zna da su boje i vid nastali iz mraka i želi da se bojama božjem mraku vrati. Onaj što sjećanja nema, niti se Boga sjeća, niti njegove tame. Slikarstvo svih velikih umjetnika, u bojama traga za tom dubokom vanvremenskom tamom." (Mene zovu Maslina)

- "Jedino ja, slijepi i ostarjeli iluminator, znam da je Bog stvorio svijet onakvim kakvim bi jedno sedmogodišnje, pametno dijete željelo da ga vidi. Jer, Bog je svijet stvorio najprije da bi svijet bio viđen. A poslije nam je dao riječi da među sobom podijelimo ono što vidimo, da razgovaramo, a mi smo od riječi sastavili priče i pomislili da se slikarstvo stvara radi tih priča. A slikarstvo, međutim, znači izravno tragati za božjim uspomenama, vidjeti svijet onakvim kakvim ga vidi Bog." (Mene zovu Maslina)

- "Da li ljubav od čovjeka pravi budalu, il' se samo budale zaljubljuju?" (Zovem se Ester)

- "Oči vam se šire pred mojim sjajem, od odbljeska plamena kandila na meni, vaše uzbuđenje raste i vi zavidite Rodi, mom posljednjem gospodaru. I to s pravom, jer nema ničeg drugog osim mene što bi bilo mjera iluminatorovog umjeca." (Ja, novac)

- "U redu. Priznajem. Ja nisam pravi carski osmanski zlatnik od dvadeset dva karata koji je izašao iz kovnice na Čemberlitašu. Ja sam lažni novčić. Mene su u Veneciji izradili od nečistog zlata, donijeli me ovamo i poturili kao osmanski zlatnik. Hvala vam što imate razumijevanja." (Ja, novac)

- "Dok nas dvojica, dva muškarca zaljubljena u istu ženu, sve vrludajući i glavinjajući gore-dolje, napređujemo duž istambulskih sokaka, dok bratski prolazimo pustim ulicama namjenjenim ratovima čopora pasa, kroz zgarišta gdje vrijebaju džini i dvorišta džamija, na kojima oslonjeni o kupile spavaju melec, pored čempresa što se domundavaju s dušama umrlih, pokraj snijegom prekrivenih mezara gdje se roje utvare, malo skrajnuti od razbojnika koji dave ljude idemo između beskrajnih dućana, štala, tekija, voskarnica, saračnica i zidova, dotle ja razmišljam o tome kako ja njega ne pratim nego ga oponašam." (Mene će nazivati ubicom)

- "Sada, majstor koji me je nacrtao, noćima u okajanju neprekidno korača ulicama i, baš kao i neki kineski umjetnici, sebe smatra onim što je nacrtao." (Zovem se Smrt)

- "Kako tokom godina gledamo od knjige do knjige, od slike do slike, tako shvatamo: jedan dobar slikar ne zadržava se samo na tome da svojim čudima zauzme mjesto u našem umu

nego na kraju mijenja i panoramu našeg sjećanja. A proniknu li nam vještina nekog slikara i njegove slike jednom toliko u dušu, tada nastaje jedno mjerilo za ljepotu čitavog svijeta." (Mene će nazivati ubicom)

- "Oni slikaju ono što vide, a mi ono što gledamo." (Ja sam vaš Daidža)

- "I tako, što više bojim, ja kao da svijetu kazujem budi i svijet biva iz moje boje krvi. Onaj koji ne vidi, taj poriče, ali mene ima svuda." (Zovem se Crvena)

- "Ja se nisam poklonio čovjeku." (Ja, đavo)

- "Ljudskoj nesreći knjige samo daju na dubini, za koju mislimo da je utjeha." (Zovem se Crni)

- "Mogu li uopće biti isto slijep i onaj koji vidi?" (Mene zovu Maslina)

- "Nijedan se musliman ne bi toliko kidao zato što je zgriješto nesvjesno(...) Dobar musliman zna da je Bog pravedan i razuman i da u obzir uzima namjeru svog sluga. Samo neznalice ptičjeg mozga vjeruju da će završiti u paklu zato što su nesvjesno jeli svinjetinu. Pravi musliman zna da strah od pakla ne služi tome da ga zaplaši, već da zaplaši druge(...) ako čovjek nema zle namjere, u paklu neće završiti." (Mene će nazivati ubicom)

- "Daće Bog da naučimo i kako da jednoga dana svoje živote bez straha prepričavamo kao svoje." (Mene će nazivati ubicom)

- "(...) odjednom mi se čitav svijet učinio poput neke palate s bezbroj soba čija sva vrata vode iz jedne u drugu. Jedino tako što bismo se sjećali i maštali, mi smo iz jedne sobe mogli da prelazimo u drugu, ali je većina nas zbog ljenosti to veoma rijetko činila i zauvijek je u istoj sobi čekala." (Ja Šekure)

- "Na kraju će naši postupci izumrijeti, naše boje izblijedjeti. Niko se neće interesovati za naše knjige i slike. A i oni koji se budu zainteresovali, ništa neće shvatiti, namjestiće nezadovoljan izraz lica, pitaće zašto nema perspektive, ili pak, uopće neće ni moći da pronađu naše knjige. Jer će njih, zajedno s ravnodušnošću, lagano nagrizati i dokrajčiti vrijeme i katastrofe(...), i sve one zasljepljujuće mračne noći što svjetlucaju kao da ti s pera kaplje tama, i zvijezde, i čempresi poput utvara, i tvoje slike ljubavi i smrti koje bojiš u crveno, sve će nestati, sve." (Ja sam vaš Daidža)

National geographic – pismena vežba

4. lekcija

Slovo o ljubavi

samoća _____

svest _____

rastanak _____

drhtati _____

milina _____

grešiti – sagrešiti _____

kavez _____

krilo – krila _____

lik _____

zamreti _____

gušen, gušena. gušeno _____

patiti _____

nesanica _____

biti budan _____

neutoljena _____

spasiti _____
 dodirnuti _____
 ponor _____
 nezagrljen _____
 nem, nema, nemo _____
 bezgranično _____
 svanuće _____
 pamtiti _____
 maslačak _____
 dodir _____
 stresti _____
 pusto i gluho _____
 nepoznat _____
 spojni sud _____
 vrelo _____
 dozivati _____
 posedeti _____
 banuti _____
 kriv, kriva, krivo _____
 umirući _____
 izvući _____
 s proleća _____
 usne _____
 grliti se _____

Govorna vežba:

1. mnogo ljudi u vozu
2. radiš u prodavnici kućnih ljubimaca, slabo ti ide prodaja i šef ti je rekao ako danas ne prodaš velikog krokodila, letiš sa posla, u prodavnicu ulazi jedan bračni par penzionera, ubedi ih da ga kupe...

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2006. november 3. 8:00

I. Olvasott szöveg értése

I Прочитајте овај извештај и заокружите правилан одговор!

Ово је само једна од многих прича из праксе судског вештака Милана Костића, специјалисте клиничке психологије запосленог у Окружном затвору у Београду, која говори о типичном злочину из страсти. Имена јунака су измишљена, све остало је истинито.

Релативно безбрижно детињство Радован, из једног места у унутрашњости Србије, провео је уз бабу и деду по оцу. Његови родитељи пак су се вратили са привременог рада из иностранства кад му је било дванаест година. Школу баш и није волео па је после основне завршио занат и касније се запослио у фабрици. Млађи брат Веско је исто као и он завршио основну школу. Родитељи их нису подстицали јер је и отац био зидар са четири разреда а мајка неписмена.

Баш некако у време када је, незадовољан платом, напустио посао у фабрици, Радован

среће љубав свог живота – Мирјану, која је иза себе већ имала једну ванбрачну везу и двогодишње дете које су јој чували родитељи. Заволео ју је од првог тренутка, с њом се „саживео“ јер је имала „све што му треба“, иако то није умео да објасни. У њеном присуству му је „треперило срце“, а још и више кад би је чекао однекуд. Годио му је све што је чинила за њега. Ускоро су добили и сина Томицу.

Живели су у заједници са Радовановим родитељима, али снахина прошлост је била оно са чиме се, упркос рођењу унука, стари никако нису мирили. Непрестано су му пребацивали због избора а према снахи испољавали очигледну нетрпељивост. Мирјана му је замерала такође на „прекомерној везаности за родитеље“ и Радован се у свему томе никако није сналазио.

Пасивна личност попут њега обично не налази решење и очекује да ствари реши неко други. Његов одлазак у војску свекар и свекрва су искористили да брже-боље снаху и дете отерају њенима. Када је то сазнао, Радован покушава самоубиство, али пред захукталим возом, ипак, одступа. Остаје, додуше, без четири прста на руци.

Због тога га отпуштају из војске, а он по сваку цену одлучује да врати Мирјану.

Покушај помирења пропада, упркос чињеници што су месец дана живели одвојено од родитеља. Тада је жену први пут ударио, а она опет побегла својима.

Покушао је да замени Мирјану другом девојком. Није издржао ни три недеље. Када је успео да је убеди тек да разговарају насамо, рекла је нешто неопростиво:

-

Ти си већ одавно ожењен својом мајком!

Жену коју је волео више од свега, бар је тако мислио и схватио да је губи заувек, упркос увреди коју је изрекла, желео је да врати. Милом или силом! Због тога је узео очеву ловачку пушку и купио у радњи седам метака. Пре него што је кренуо у њено село на полеђини своје крштенице је написао опроштајно писмо:

„За све ово што се десило махом смо криви сви. За њу све сам радио чак и прсте посекао. Ја сам је волео, а волећу је и на оном свету. Никад нико а и ви сви нисте могли да ме разумете. Немој ни да мислите на мене као да и нисам постојао. Све ово чиним без имало кајања. За ову моју глупост сам ја крив. Толико. Чувајте ми Томицу. Једино за чим жалим је то што нисам доживео да он пође у школу. Пазите кад буде пошао да му ти Веско купиш најбољу ташну. Ако то не урадиш, никад свог сина у војску да не испратиш. Задњи поздрав свима од Радована.

(Илустрована политика 18.11.1998.)

1. У тексту се говори А) о злочину из страсти Б) о забави и шали В) о свађи	7. Радован у тој ситуацији А) не налази решење Б) противи се родитељима В) напушта Мирјану
2. Радован је А) био одличан ђак Б) школу није волео В) био је просечан ученик	8. Кад је отишао у војску А) родитељи прихватају снаху и унука Б) само унука В) отерају их Мирјаниним родитељима
3. Запослио се А) у фабрици Б) обрађивао је земљу В) био је незапослен	9. Радован због тога А) извршава самоубиство Б) покушава самоубиство В) помирује се својом судбином

4. Мајка је била А) неписмена Б) врло образована В) немарна домаћица	10. Мирјана је дубоко увредила А) Радованову мајку Б) Ништа није рекла В) покајала се
5. Мирјана му је била А) највећа љубав Б) узео је из интереса В) на налог родитеља	11. Радован се убио А) пиштољем Б) отровао се В) очевом ловачком пушком
6. Његови родитељи су А) Мирјану радо прихватили Б) нису се с њом помирили В) били су равнодушни	12. У опроштајном писму пише А) да му је жао сина Б) да мисле на њега В) да се покајао

II

Читате старогрчку легенду Дедал и Икар. Одговори на дата питања су помешани, у неправилном редоследу. У квадратиће испод редних бројева за питања упишите слово исправног одговора!

13. У чему се Дедал разликовао од ранијих кипара?
14. Зашто је краљ Минос позвао Дедала на острво Крит?
15. Да ли је Дедал ишао сам, и какву је зграду изградио на острву Криту?
16. Где су сместили Минотаура?
17. Зашто Минос није дозволио Дедалу да се врати у домовину?
18. Шта је пронашао Дедал да се избави?
19. Како је Дедал поучавао свог сина Икара, како да лети?
20. Да ли је Икар следио очеве савете?
21. Шта се догодило са Икаром?
22. Шта је на крају учинио отац?

ДЕДАЛ И ИКАР (старогрчка прича)

В Дедал из Атине био је најбољи градитељ, каменоклесац свога времена. На киповима старијих мајстора очи су биле затворене, а руке приљубљене уз тело. Дедал је први својим ликовима дао отворене очи и испружене руке.

Б Једном позове Дедала краљ Минос на острво Крит да за одређено чудовиште Минотаура, које је имало тело слично човеку, а главу и врат налик на бика, сагради стан у коме би та неман била склоњена испред људских очију.

А Дедал се лађом отпути на Крит и са собом поведе и свог сина Икара. Тамо изгради лавиринт, зграду са стотину соба и великим бројем испреплетених ходника.

Ђ У дно овога лавиринта сместише тада чудовиште Минотаура.

Г Минос не даде више Дедалу да се врати у домовину од страха да он и тамо не изгради такву грађевину, па одреди да до смрти остане заточеник на острву Криту.

Е Дедал је дуго смишљао како да се избави. Најзад ускликну: Пронашао сам! Побећи ћу ваздухом! Стане сакупљати птичје перје различите величине. Затим перје споји концем, а одоздо слепи пчелним воском, и тако направи права правцата крила, већа за себе а мања за Икара. Затим Дедал причврсти своја крила уз руке и рамена и дигне се увис. Спустивши се на земљу стане поучавати Икара:

Д „Лети, драги синко, увек средњим путем да те крила, летиш ли прениско на повуку у морске валове, и не преблизу сунцу, могао би да се восак растопи и крила запали. Лети ваздухом између мора и сунца следећи мој траг.“

Ж Причврсти крила Икару па се оба подигоше у ваздух. Из почетка је све ишло добро. Тада дечак Икар, осетивши се сигурним, напусти очев траг и заборавивши шта му је отац говорио, узлети високо до неба. Својим жаром сунце му растопи восак на крилима, она су се распала, а несрећни дечак падао је све ниже.

И Хтеде дозвати оца у помоћ, али пре него ли је могао да изговори очево име, прогуташе га морски валови.

З Дедал, осврнувши се, види само раштркано перје и схвати да је Икар нестao. Дуго је плачући ходао тамо-амо док море није избацило на обалу тело његовог несрећног сина. Ту га је и закопао.

III

НОВИ ПРОНАЛАСЦИ

Прочитајте пажљиво доњи текст и одговорите на питања по узорку (0)!

0. О каквим изумима је реч у текстовима?

О грађевинама отпорним на све природне непогоде и о „стану“ у облику точка.

Руски грађевински инжињери најавили су да ће ускоро почети да праве зграде за сва времена, отпорне на све могуће непогоде, експлозију бомби, па чак и на кишу метеора. Јуриј Естрин, водећи стручњак за испитивање грађевинског материјала на Универзитету у Москви, увео је у грађевинарство бетонске блокове састављене од тетраедера уместо уобичајених.

Сам тетраедар је правилан четвороугаоник, геометријско тело коме су све стране једнаки правилни троугаоници, односно тространа пирамида. Сложени у грађевински блок, тетраедри показују велику прилагодљивост приликом слегања земљишта, подрхтавања тла, удара оркана јер се притисак на један део блока равномерно распоређује на све тетраедре унутар њега.

Јуриј Естрин најпре је обавио лабораторијска испитивања свог изума на све земаљске непогоде, укључујући и најјаче земљотресе, а потом је рачунарском симулацијом једну своју грађевину подвргао условима какви владају на Месецу изложивши је киши метеора. Грађевина је, неоштећена, издржала све то.

Овакав начин градње тетраедарским блоковима не само да обезбеђује подизање

трајних и безбедних грађевина, него се и утрошак материјала приликом градње смањује.

За удобан живот није потребан велик, већ мудро искоришћен простор – каже бечки архитекта Андреас Март, један од петоро пројектаната боравка у облику точка, једноставно названог „Turn on” или „окретати се“.

Ови млади људи направили су точак промера 3,20 метара, ширине 90 центиметара. „Зидови“ су изграђени од посебне врсте вештачког материјала који пружа савршену звучну, топлотну и осталу изолацију, а на њих чврсто пријања и намештај – две фотеље, кауч, лежај и сто. Кретање по простору је једноставно – у круг.

На примедбу да точак-боравак нема најнеопходније помоћне просторије као што је купатило и тоалет, архитекте су имале спремљен додатни пројекат. На основни точак, као спојени прстенови, могли би да се додају нови. Купатило би, по њиховој замисли а и по законима физике, опремљено једном кадом могло да послужи и за дуготрајно брчкање, али и за купање на брзину, јер би када у усправном положају заменила туш-кабину.

„Turn on” може да се постави било где у стану и заиста не заузима много места. Једино цена има превише бројки. Износи 12.000 евра.

23.Какве зграда планирају да праве руски грађевински стручњаци?

.....

24.Шта је увео у грађевинарство стручњак Јуриј Естрим?

.....

25.Шта је тетраедар?

.....

26.Зашто су тетраедри погодни за грађење чврстих зграда?

.....

27.Како је Јуриј Естрин дошао до овог изума?

.....

28.Шта су доказали експерименти?

.....

29.Шта тврди бечки архитекта о удобном животу у оваквом простору?

.....

30.Какво би било кретање у простору, какви зидови и каква изолација је предвиђена?

.....

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2006. november

II. Nyelvhelyesség

I Заокружите слово уз реч која се уклапа у реченицу по узорку (0)!

Листопадна шума цвета

Ништа није лепше него у пролеће гледати (0) расцветани воћњак.

Ружичасти цветови брескве заиста су дивни. За њима не заостају ни

(1) крушке, јабуке, шљиве, трешње и дуње. Све то (2) својим
мирисним и обојеним цветовима привлачи и мами бубе да дођу по своју најдражу
посластицу – медни сок. А шта је с дрвећем (3) шуме: храстом,
буквом и врбом? Да ли и оно цвета? И то су биљке цветнице. Но (4)
су цветови толико упадљиви да на њих ни не обазиремо. Ко овде врши опрашивање?
Бубе нема шта да привлачи. Нема лепих обојених (5) цветова. Код
ових биљака опрашивање обавља ветар. (6) нису потребни лепо
обојени мирисни цветови. Прашнички мушки цветови седе већином на дугачким
..... (7) које слободно висе. То су ресе. Већ и мањи ветар односи
прашину са њих. Многе врсте дрвећа пре процветају него што (8)
јер листови спречавају јаче струјање ваздуха. Женски цветови такође су слободно
изложени (9), на лепљивим влажним уређајима за хватање
пелуда лове драгоцен цветни прах без којег нема оплодње, а према томе ни
..... (10) семенки.

(Српски језик за странце – Институт за стране језике – Београд)

0. а) расцветали	б) процветали	в) <u>расцветани</u>	г) цветни
1. а) цвеће	б) цветови	в) цвети	г) цвећа
2. а) дрвеће	б) дрва	в) дрвета	г) дрвље
3. а) лисјепадне	б) опадне	в) листопадне	г) пролазне
4. а) њени	б) њени	в) његови	г) њихови
5. а) мирисних	б) миришавих	в) мирислих	г) мирисни
6. а) Њега	б) Њој	в) Њему	г) За њу
7. а) грањима	б) гранама	в) грани	г) границама
8. а) лишћају	б) листе	в) пролистају	г) лишћу
9. а) за ветар	б) ветром	в) ветри	г) ветру
10. а) ствара	б) створа	в) стварања	г) ствари

II

Допуните доле наведени текст одговарајућим обликом речи у загради по узорку (0)!

Ваши кућни љубимци

Знам да многи од вас имају разне домаће животиње: мачке. (0)
(пас), птице, хрчке, рибице итд.

Знам да многи од вас имају разне домаће животиње: мачке, псе (0), птице, хрчке, рибице итд.

Знам да их волите, да вам оне пружају весеље и велико задовољство, да их мазите и пазите. Међутим, колико год вам оне чине весеље, желим вас упозорити да те (11) (домаћа животиња) могу донети велике невоље и муке. Оне, као и људи, могу оболети од (12) (разна болест), и то могу пренети на вас. Неки пси, мачке и друге животиње имају на себи буве, стенице и разне клице. Кад се играте с таквим (13) (животиња) и гладите их, те бувице и стенице и клице сасвим лако могу прећи на вас. Оне су врло неугодне, а неке од њих, на срећу ретко, могу изазвати и врло тешка оболења људи. Свакако да ће редовито купање (14) (пас) учинити да његова кожа и длака буде глатка. Мењајте и држите чисте лежаче домаћих животиња. Ако спазите да вам љубимац има неку красту на кожи, потражите савет ветеринара. Ако сте диралли такву животињу, свакако оперите руке. Ако ви или неко други у породици има неку кожную болест, кад посетите (15) (свој) лекара свакако му кажите да у кући имате домаћу животињу. Дирајући животиње (16) (дете) могу оболети и од глиста. На личну хигијену треба да припазе нарочито деца на селу, јер тамо чешће долазе у додир са животињама. Пазите да тањир (17) (ви) љубимца не дође у додир са осталим посуђем у (18) (домаћинство).

(Вежбаница за 8.р.Бг.)

III

Изведите суперлативе од придева у загради. Пазите да придев буде сходан именици у роду и броју! Радите по узорку (0)!

*Мој (0) (драги) пријатељ отпутовао је у иностранство.
Мој најдражи (0) пријатељ отпутовао је у иностранство.*

Рад је (19) (велик) радост и (20) (племенит) средство личне среће. Када истичемо важност рада, тада изражавамо и (21) (озбиљан) заповест самог живота: прва је дужност радити један користан посао. (22) (одговоран) одлука је бирати професију. Свако има права да изабере себи (23) (привлачан) занимање. А то занимање треба вршити на (24) (добар) начин. (25) (достојанствен) рад је онај који раде Достојанствени људи. Лепо је осећање радити користан посао, а (26) (леп) је кад нам то чини и задовољство. (27) (срећан) су управо они људи којима то успева. Има, наравно, и таквих занимања која се сматрају (28) (тежак): то су неки физички послови. Но, и већина тих људи ради по свом (29) (добар) знању. (30) (миран) ћемо бити ако радимо савесно.

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2006. november 3. 8:00

III. Hallott szöveg értése

I Послушајте текст и одговорите на питања!

1. Какав ефекат може да изазове фил, код гледалаца осим ужитка?

.....

.....

.....

2. Где је сниман филм „Ратови звезда“?

.....

.....

.....

3. Да ли је филм „Казабланка“ снимљен у овом граду и зашто он привлачи туристе?

.....

.....

.....

4. Које питање покреће овакво понашање гледалаца филмова?

.....

.....

.....

5. Какве претпоставке може да постигне филм напр. о Арапима и Италијанима?

.....

.....

.....

6. Какву идеју негује кинематографија већ дуго времена?

.....

.....

.....

7. Шта значи „путовање са циљем“?

.....

.....

.....

8. Откад, формално, постоји на хришћанском Западу оријентализам?

.....

.....

.....

9. Када почиње „модерни туризам“?

.....

.....

.....

10. Шта тврде теоретичари о путницима-авантуристима и о путницима-туристима?

.....

.....

.....

II Послушајте текст и на одређено место упишите речи да би реченица имала потпуни смисао. Речи су дате са стране, али у неправилном редоследу. Радите по

узорку (0)!

0. У шумама Амазоније крије се ретко дрво..... (0)	необичних
--	-----------

<p>У дубинама (11) шума Амазоније у Бразилу расте дрво Копаифера лангсдорфи чију кору Бразилци већ годинама користе у (12) сврхе за лечење свега, од обичних оспи до гонореје. Међутим, према налазу Џима Лангенхајма, професора биологије на Универзитету Калифорнија у Санта Крузу (13) овог дрвета има још једно драгоцено својство – може се као (14) користити у дизел моторима. Будући да Бразил за своје потребе мора да увози готово 80 одсто (15), њихови истраживачи су уложили озбиљне напоре да утврде колика су својства смоле из поменутог дрвет као погонског горива за (16). За смоле овог дрвета може се рећи да представљају прави хемијски коктел, чија је сличност нафти довољно велика да би се као (17) могло користити у дизел моторима. Прикупљање смоле се обавља на готово исти начин као (18) сирупа са јавора, забијањем чепа у кору дрвета. Током шест месеци из дрвета се може (19) 23 литра испарљиве смоле. (20) ипак истичу да прикупљање ове смоле представља озбиљан (21). Иако у тропским шумама Бразила има доста овог дрвећа, оно је прилично разбацано. У ствари, на хектару површине тропских шума Амазоније могу се наћи просечно само по два дрвета. Озбиљну (22) за прикупљање смоле представља и садашњи велики степен (23) у Бразилу. Процењује се да се сваке године посече или сагори тропских шума на површини од шест милиона јутара. Да иронија буде већа, и смола из дрвећа копаифера увелико помаже да тропске шуме у Амазонији боље и брже горе.</p>	<p>проблем тропских гориво Стручњаци смола медицинске нафте уништавање погонско гориво сакупити прикупљање за дизел моторе препреку</p>
--	---

III Послушајте читалачко писмо Илустрованој политици и установите да ли тврдње одговарају садржају текста. Испуните таблицу по узорку (0)!

0. За писца писма је објављени чланак, на који се позива био поучан и користан, а за многе читаоце није.

24. Читалац се позива на речи Стефана Немање о језику.
25. У споменутом запису се открива могућност опстанка малих народа.
26. Велики најлакше уништавају мање народе уништавањем њиховог језика.
27. По језику народи не губе своје биће, језик није својство за разликовање народа.
28. Данас се у српском језику одомаћило мноштво непотребних израза.
29. Ове стране речи богате језичко благо.
30. Писац за пример узима натписе на радњама и каже да се на тај начин опонаша иностранство.

	тачно	нетачно
0		X
24.		
25.		
26.		
27.		
28.		
29.		
30.		

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2006. november

IV. Íráskészség

I Напишите писмо од 100-150 речи пријатељу у Србији у коме ћете му описати како сте провели зимске празнике. У писму се захвалите на његовој божићној и новогодишњој честитки.

Узвратите добре жеље за наступајућу годину;
 Божић у породичном кругу уз мађарске обичаје;
 Нову годину сте провели:
 о са пријатељима на јавном месту;
 о са пријатељима на журки у стану;
 Расположење за време славља.

II а) Напишите излагање од 200 до 250 речи о значају заштите човекове околине. У излагању се осврните на:

загађеност ваздуха и вода;
 на разлоге загађености;
 на немарност појединаца (са примерима);
 шта мислите, чија је одговорност и дужност да се ова појава спречи или ублажи;
 шта ви у школи можете да учините ради заштите средине.

б) Били сте у музеју са пријатељем из иностранства. (Ликовном, етнографском, у музеју примењених уметности или другом према вашем избору ...) Опишите у излагању од 200 до 250 речи утиске и доживљаје!

Зграда и просторије музеја;
 Експонати који су вам се највише свиђали;
 Зашто?
 Како је ваш пријатељ реаговао на виђено;
 Желите ли посетити и друге музеје?

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
 ÚTMUTATÓ**

RÉSZLETES ÚTMUTATÓ OLVASOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

I

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
a	б	a	a	a	б	a	в	a	a	в	a

II

13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.
B	Б	A	Ђ	Г	Е	Д	Ж	И	З

III

23. Отпорне на све непогоде, напр. експлозију бомби, на кишу метеора ...
24. Бетонске блокове од тетраедера, различите од уобичајених.
25. Геометријско тело које личи на тространу пирамиду.
26. Зато што одолевају ударима оркана, подрхтавања тла итд., притисак се распоређује на све тетраедре.
27. Лабораторијским и компјутерским експериментима.
28. Да такве грађевине могу да издрже чак и земљотрес, кишу метеора и друге непогоде.
29. Није потребан велик, него мудро искоришћен простор. На зидове би био причвршћен намештај.
30. Кретање једноставно у круг. Зидови изграђени од посебне врсте материјала који обезбеђује топлоту и отклања непријатне звукове.

NYELVHELYESSÉG

I	II	III
1. б	11. домаће животиње	19. највећа
2. а	12. разних болести	20. најплеменитије
3. в	13. животињама	21. најозбиљнију
4. г	14. пса	22. најодговорнија
5. а	15. свог или својег	23. најпривлачније
6. в	16. деца	24. најбољи
7. б	17. вашег	25. најдостојанственији
8. в	18. домаћинству	26. најлепше
9. г		27. Најсрећнији
10. в		28. најтежим
		29. најбољем
		30. Најмирнији

A kazettán hallható szövegek

I

Филмски путници и туристи

Као најпопуларнија уметност, филм често успева да утиче на одабир путовања гледаоца који, као туриста, жели да борави у местима стварне или измишљене филмске приче. Обилазак сценографских кулиса у Холивуду, или на било ком другом крају света (попут „Попајевог села“) на Малти из Алтмановог филма или места Малтмата у Тунису где су снимани „Ратови звезда“, само је једна могућност церемонијалног

поистовећивања са лажним светом. Нешто смелији начин поистовећивања са неким филмским садржајем подразумева туристичко путовање у земљу у којој је смештена прича или ми барем, као гледаоци, тако верујемо. Мајкл Кертис, на пример, „Казабланку“ (1942) уопште није снимао у том граду, али то није спречило потенцијалне љубитеље Хемфрија Богарта да и дан данас верују у митски значај овог места у Африци.

Стереотипно понашање филмских фанатика свакако покреће питање да ли се у продукцији неких филмова могу открити намере продуцента да направе туристички филм који ће пре зарадити од посете локацији на којој је сниман, а тек потом од биоскопских улазница? Колико су остварења два најпознатија редитеља филмског романтизма Дејвида Лина и Бернарда Бертолучија, попут „Лоренса од Арабије“ (1962) или „Последњег кинеског цара“ (1987), директна реклама Оријента и Далеког истока? Оно што је оријентални свет учинило схватљивим и дало му идентитет није био резултат његових властитих напора, него управо сложен низ зналачких манипулација преко којих је Запад дефинисао Оријент користећи и филмску индустрију. И не само Оријент, често су и друге мање истражене европске дестинације у филму креиране кроз

призму измишљања традиције, генерализације карактера (попут оне да су Арапи терористи и да само јашу камиле или да су Италијани најбољи љубавници) и стварању архетипске слике о неком граду.

У кинематографији је увек постојала жанровска преокупација која је неговала идеју о путовању, посебно јачањем хипи покрета у Америци и концептом „путовање без циља“ у филмовима „Дивљи анђели“ (1966) Роџера Кормана и „Голи у седлу“ (1969) Дениса Хупера. Редитељи и сценаристи су развијали и идеју о „путовању са циљем“ – најближој одредници ономе што се зове туризам. Зато је седма уметност, након књижевности, прва дефинисала овај модел кроз разне филмске ликове туриста и путника, авантуриста и истраживача. На хришћанском Западу се сматра да оријентализам почиње формално да постоји доношењем одлуке Цркве у Бечу 1312. године да установи низ катедри за арапски, хебрејски, грчки и сиријски језик у Паризу, Болоњи, Авињону и Саламанки. Почети модерног туризма могу се довести у везу са врхунцима колонијализма и оријентализма у другој половини XIX века, када се појављују први професионални агенти који организују посету колонијама на Блиском Истоку. Теоретичари и историчари туризма инсистирају на разлици између путника-авантуриста који путује трагајући за аутентичним искуствима и путника-туристе који нагомилава утиске и сазнања углавном вођен оним што му саопштава представник агенције. У филмовима је ова разлика врло јасно назначена кроз широку карактерологију разних јунака који нису увек постављени у оквире авантуристичког жанра: путнике и туристе могуће је препознати и у хорору и комедији.

(Греда јануар-фебруар 2005.)

II

У шумама Амазоније крије се ретко дрво необичних својстава

У дубинама тропских шума Амазоније у Бразилу расте дрво *Coraifera langsdorfii* чију кору Бразилци већ годинама користе у медицинске сврхе, за лечење свега, од обичних осипа до гонореје. Међутим, према налазу Џима Лангенхајма, професора биологије на Универзитету Калифорнија у Санта Крузу, смола овог дрвета има још једно драгоцено својство – може се као гориво користити у дизел моторима.

Будући да Бразил мора за своје потребе да увози готово 80 одсто нафте, њихови истраживачи су уложили озбиљне напоре да утврде колика су својства смоле из поменутог дрвета као погонског горива за дизел моторе. За смоле овог дрвета може се

рећи да представљају прави хемијски коктел, чија је сличност нафти довољно велика да би се као погонско гориво могло користити у дизел моторима. Прикупљање смоле се обавља на готово исти начин као и прикупљање сирупа са јавора, забијањем чепа у кору дрвета. Током шест месеци из дрвета се може сакупити око 23 литра испарљиве смоле. Стручњаци ипак истичу да прикупљање ове смоле представља озбиљан проблем. Иако у тропским шумама Бразила има доста овог дрвећа, оно је прилично разбацано. У ствари, на хектару површине тропских шума Амазоније могу се наћи просечно само по два дрвета. Озбиљну препреку за прикупљање смоле представља и садашњи велики степен уништавања шума у Бразилу. Процењује се да се сваке године посече или сагори тропских шума на површини од шест милиона јутара. Да иронија буде већа, и смола из дрвећа *coraifera* увелико помаже да тропске шуме у Амазонији боље и брже горе.

(Omni)

(НИН 28.03.2004.)

III

ДРАГОЦЕНА ОПОМЕНА

AZf_g, Z_jm_fb aZ fgh]_r_Z blZhp [beh_ijZh\ hldjh_f keh\h Kl_nZgZfZ_G_f abdm dh_kl_g_Z^gh h[beb. Dhebdh dlm_egh, Z bklh]j_f_gh mgb_jaZegh, a\mq_l_j_bq bklZdgmh] eZ\jZZ^h gZkmrgh_ihlj_b[k_dZh hdh qm\Z b fZl_jbf_abd_j_hkgh\Z, kmrlbgZ gZjh^gh] [b,Z, [aZ] qgZfg_fZ hklZgdZ

Тај стари запис од пре осам векова непогрешиво открива начин како се на историјској ветрометини поступа са малим народима да им се једног дана затро сваки траг. Велики, познато је, увек желе да прогутају или бар претопе мале, а нема бољег средства од растакања и уништавања њиховог језика. Јер, као што видовито рече Немања, народ може да избуги битку, да претрпи тежак пораз у рату, али кад-тад, иапк, устаје на ноге. А кад изгуби своје главно својство – језик, своје биће, по чему се разликује од других, нема му спаса и нестаје са историјске позорнице.

Данас смо сви сведоци агресивних страних утицаја који у нашем језику делују заиста разорно. Погледајмо колико се нерграпаних и у суштини непотребних израза, поготово из енглеског, одомаћило у свакодневном говору. Колико смо само лепих и прикладних домаћих речи запоставили, без милости отурили иако су део нашег бића, нашег живота и пригрлили туђе које често чак не разумемо. Узмимо обичан пример. Читајмо само натписе на радњама у било којем граду (данас су то све неки дисконти, бутици и тако даље) па ћемо видети колико смо огрезли у скоројевићкој жељи да што више и без преке потребе опонашамо иностранство и што пре заборавимо ко смо и одакле смо. А да не помињем шта нам све стиже преко телевизије, филма, музике ...

Зато су опомене, као што је ова Немањина из давних времена, добродошле да се мало отрезнимо ако, можда, већ није касно.

А „Илустрованој“ хвала што нас је подсетила на умне речи једног нашег владара, свесног опасности које прете његовом народу. Мислим да су странице вашег листа право место да се чује овај глас из давнина јер сте, као мало ко, деценијама истрајавали у тешкој борби за опстанак и неговање нашег језика – **Милан Станић**, Смедерево

OD KAD TEBE NE VOLIM
BAJAGA
(PRODAVNICA TAJNI)

Sada nemoj ništa da govoriš

prepoznaću šta god da pomisliš
večeras samo nemoj da me ne voliš.

Preboleću šta god da učiniš
učiniću ti sve što poželiš
večeras samo nemoj da me ostaviš.

Od koga si se ti to sakrila
u meni čitav svet se rasipa
otkad tebe volim pamet ne sluša

Da'l išta može da se sakrije
po licu kad se svetlost polije
otkad tebe volim vreme ne ide

BALKAN
(MUZIKA NA STRUJU)

Ovo je ovde Balkan
Zemlja iz sna
Između moćnih sila
Dobra i zla

Tu svako može biti
dušman i brat
svakih pedeset leta izbije rat

Ovu su zemlju pravili
i ratnici i pesnici
i različiti bogovi

Ovo je ovde Balkan
Mirisni cvet
totalno nerazumljiv za ceo svet
I svako može biti
dušman i brat
svakih pedeset leta izbije rat

Ovu su zemlju pravili
i ratnici i pesnici
i različiti bogovi

ZNAM ČOVEKA
(POZITIVNA GEOGRAFIJA)

Znam čoveka,
stanovao je tu odmah iza,
mučila ga apstinentska kriza,
mučila ga danima

On mi je rekao
da se sreo sa samim Bogom.
Da je u grobu sa jednom nogom,
da sa sobom ne priča.

Čovek se mučio,
čovek je non-stop mislio na belo.
I ne zato što mu se htelo,
niti što je voleo.

Imao je male zenke,
bledu facu, ružno lice
patio je od hronične
ne-ne-ne-nesanice.

Znam čoveka,
on je pokušao da se skine.
Ali je teško sa visine,
da se spustiš bezbolno.

Još mi je rekao
da je sanjao nekakve vrane,
koje su graktale sa grane.
Koje su mu pričale.

Da je on gotov,
da je samo pola ljudskog bića.
Da je jedan od slabića.
Od uličnih kerova.

Imao je male zenke,
bledu facu, ružno lice.
Patio je od hronične
ne-ne-ne-nesanice

B92 – pismena vežba

FORDITHATATLANSAG - FORDITHATOSAG

Hogy hívják Albert Einstein torz testvérét? - Frank Einstein.

Hogy hívják a bátor, mindenre képes kanalat? - Merokanál.

Hogy hívják azt a ragadozót, amelyik bunözöket eszik? - Gonosztevo.

Hogy hívják az éhes bálnát? - Zabálna.

Hogy hívják az okos kisfiú nagyszülőjét? - Agymama.

Hogy hívják az V. kerület orvosát? - Dr. Oetker.

Hogy hívják a telephely nélküli sportegyesületet? - Sehol SE.

Hogy hívják a fázós nyomozókutyát? - ColdRex.

Hogy hívják a külföldi birkapásztort? - Német juhász.

Hogy hívják a kommandós sünt? - Eksün.

Hogy hívják a XXI.századi hajótöröttet? - Robinson Cursor.

Hogy hívják a japán agglegényt? - Maradokamagamura. Sam Sam san

Hogy hívják a бүдös lehelletu lovagot? - Hagymás Rostélyos. Vitez od Belog Luka

Hogy hívják a sovány kutyát? - AnoRex.

Hogy hívják a kínai autóversenyzot? - Kinyíra Kanyar. Krivina Jao Ce Tras

Hogy hívják a mobiltelefonos akcióhost? - PIN Code Van Damme.

Hogy hívják az üzemanyagot, amit az autóba töltünk? - BenzIN. - És a kipufogógázt, ami kijön az autóból? - BenzOUT.

Hogy hívják a programozó bokszolót? - Linux Lewis.

Hogy hívják a szellemek felvonulását? - Démonstráció.

Hogy hívják a messzirol jött hajléktalant? - Távcsöves.

Hogy hívják Ady Endrét a konditeremben? - Body Endre.

Hogy hívják a fáradt zselét? - Üldögél. Gelmor

Hogy hívják a még meg nem született rókát? - Hányinger.

Hogy hívják a német jegesmacit? - Dermedve.

Hogy hívják a jós legkisebb fiát? - Jóska.

Hogy hívják a hullajó bulit? - Kopor Show.

Hogy hívják azt a lovat, amelyiknek levágták minden lábát? - Hasonló. Konj/puzavac

Hogy hívják a Rudi nevezetu guberálót? - Túró Rudi.

Hogy hívják a félelmet eluzo sámánt? - Nefossámán!!!

Hogy nevezik az első osembert, aki süteményt sütött? - Almáspitekus.

Hogy hívják a vegetáriánus vámpírt? - De Ne Vért.

Hogy hívják az angol nyuszt? - New Sea.

Hogy hívják a vallásos szuperhost? - Á-Men.

Hogy hívják az arab mentoorvost? - Koffein Ampullah.

Hogy hívják az arab fogorvost? - Blend Ahmed.

Hogy hívják a cukrásztanulók vizsgadolgozatát? - Desszertáció.

Hogy hívják Stallone dublorját? - Pótszilveszter.

Hogy hívják a hülye pincért? - Éttermi fogyatékos. S jelovnika sisavsi

Hogy hívják a drogos elefántot? - KokoJumbo.

Hogy hívják az eszkimó légitársaságot? - Fridzsid Air.

Hogy hívják a francia hegymászót? - Löpotyansz. Le Pad

Hogy hívják az internetező szerzetest? - Felhasználó barát.

Hogy hívják az argentin fürdomestert? - Cabinez. Kabinez

Hogy hívják arab kapust? - Kapd El Hammar. Drz el Sad

Hogy hívják az orosz számítógép-hálózatot? - Nyet-work.

Hogy hívják Röntgen úr feleségét? - Röntgenné Ultra Ibolya. Ultra Violeta (Ljubica)

Hogy hívják a villamosszék nagytestvérét? - Elek-trón.

Hogy hívják az alacsony egyetemi tanárt? - Mikroprofesszor.

Hogy hívják az indián ejtoernyost? - Aaaaaaaa pacs.

13. TÁGABB KÖRNYEZETÜNK, A TERMÉSZET VILÁGA – ŠIRA OKOLINA, SVET PRIRODE

- természeti környezetünk (növények, állatok) – prirodno okruženje (biljke i životinje – flora i fauna)

VRSTE ŽIVOTINJA: domaće životinje, divlje životinje, praistorijske životinje (őskori állatok), птице, рибе, сисари (emlős), гмизавци (csúszó-mászók), водоземци (kételtűek), jednočelijski i višecelijski živi organizmi (egy vagy többsejtű élő organizmusok), beskičmenjaci (gerictelenek)

ЖИВОТИЊСКО ЦАРСТВО:

Бескичмењаци: инсекти (rovarok), зглавкари (ízeltlábú), мекушци (puhatestűek), глисте

(giliszták)

кичмењаци: рибе, водоземци, гмизавци, птице, сисари

БИЉНО ЦАРСТВО:

микроорганизми, биљке (növények): маховине (moha), лишаји (zuzmó), папрат (páfrány), цветнице (virággal járó növények), четинари (tűlevelűek)

кокошка (tyúk), петао, pile гуска, гусан, гусак, gušče (liba) ћурка, ћуран, ćure (pulyka)

патка, патак, раће (kacsa свиња, крмача, крмак (vaddisznó), вепар (vaddisznó), prase (malac)

овца (birka), ован (kos), jagnje (bárány) коза, јарац (bak), jare

коњ, кобила (kanca), ždrebe (csikó) магарац, мула (öszvér), мазга (öszvér), magare (kisszamár) бик (bika), крава (tehén), во (herélt bika), јуне (bocik), теле (borjú)

DOMAĆE ŽIVOTINJE – HÁZIÁLLATOK: pas – kutya, mačka – macska, konj – ló, krava – tehén, zec – nyúl

MLADUNCI – KICSINYEIK: kuče – kiskutya, mače – kismacska,

DIVLJE ŽIVOTINJE: lav/lavica, vuk/vučica, lisac/lisica, slon/slonica, žirafa, zebra, tigar/tigrica, majmun/majmunica, gorila, medved/medvedica, beli medved, jelen/košuta, srndać/srna/lane (őz), krokodil, kamila (püpostevé), noj (strucc), zmija (kígyó), riba, delfin, papagaj, golub/golubica, fazan

Носорог (orrszarvú), Жеж (sündisznó), Кенгур, Леопард, Пантер (párduc), Јагуар, Хијена (hiéna), Твор (borz), Антилопа, Веверица (mókus), Зец, Миш, Сова (bagoly), Слепи миш (denevér) (шишмиш), Пацов (patkány), Змија отровница (mérgek kígyó), Шкорпија Лептир, Врабац (veréb), Ласта (fecske), Славуј (rigó), Голуб, Орао (sas), Соко (sólyom), Фока, Пингвин, Кит (bálna), комарац (szúnyog), мува (légy), црв (gilisza), мрав (hangya), пуж (csiga)

LJUBITELJI ŽIVOTINJA (KUĆNI LJUBIMCI):

MIROLJUBIVI KUĆNI LJUBIMCI: morsko prase (tengerimalac), kornjača (teknősbéka), kanarinac (kanári), zlatne ribice, hrčak (hőrcsög), miševi

KRVOLUĆNI KUĆNI LJUBIMCI (ragadozó): piton, kobra, tarantula, pirana, leopard, škorpija, orao, krokodil, aligator

CVEĆE: žbun – bokor cvet (cveće) – virág ruža – rózsa lala – tulipán
ljubičica – ibolya narcis – narcisz

- éghajlat - klima

globus (földgömb), Obala (part), južna polulopta (déli félteke), severa polulopta (északi félteke), severni pol (északi sark), južni pol (déli sark),

potok (patak), Reke, rečica (kis folyó), bara (pocsolya), močvara (mocsár), jezera, mora, okeani, pritoka (mellékfolyó), ušće (torkolat), morske struje, vir (örvény), slatkovodno jezero, slano more

brdo (domb), planina, brežuljak ili breg (domb), planinski vrh (hegycsúcs), podnožje (hegyalj), planinski venac (hegylánculat)

šume, džungla, kišna šuma, prašuma (őserdő), listopadno drveće (lombhullató fa), zimzeleno drveće (örökzöld fa)

oaze (oázis), pustinja (sivatag), peščana oluja (homokvihar), živi pesak (élőhomok), peščane dine (homokdűnék)

glečer, lednjak (gleccser), santa leda (jégömb), lavina

vulkana, koralno ostrvo (korallsziget), vulkansko ostrvo, poluostrvo (félsziget), речно ostrvo-ada (folyami sziget), moreuz (tengerszoros), zemljouz (földszeros)

strane sveta: sever, istok (kelet), zapad (nyugat), jug (dél)
severoistok (északkelet)0 severozapad (északnyugat), jugoistok (délkelet), jugozapad (délnyugat)

granica, primorje (tengerpart), pogranično naselje (határmenti település), naseljeno mesto (lakott település), nenaseljena oblast (lakatlan terület)

golfska struja, dolina, geografska karta, stanovništvo (lakosság)

rečni tok (folyam), slatkovodno jezero, slano jezero, kontinent, država, regija, oblast (terület), stepa (sztyepp), savana, pogranično područje (határmenti terület), natalitet (natalitás), mortalitet (mortalitás), broj stanovnika (lakosság száma), gustina naseljenosti (népsűrűség)

klima: žarka (száraz nagyon meleg), umerena (mérsékelt), hladna, kontinentalna, umereno-kontinentalna, tropska, suptropska, polarna, subpolarna

СВЕМИР, УНИВЕРЗУМ, КОСМОС (világűr): галаксија (galakszis), сунчев систем (naprendszer), звезда, планета, месец, сателит, метеор, сунце

ВОДЕНЕ ПОВРШИНЕ: Океан, море, морска струја, језеро, мочвара, бара, река, поток, живо блато (élőszár), живи песак, водопад (vízesés), слап (vízesés), извор (forrás), ток (folyam), корито (meder), ушће (torkolat), талас (hullám), плима (dagály), осека (apály), гејзир, притока (mellékfolyó), дно (alj)

ЕЛЕМЕНТАРНЕ НЕПОГОДЕ (természeti csapások): ерупција (vulkánkitörés), цунами, ураган (forgószél), торнадо, олуја (zivatar), пожар (tűz), земљотрес (földrengés), суша (szárazság), поплава (vízözön), monsun

РЕЉЕФ (domborzat): брег, висоравањ (fennsík), кратер, клисура (kanyon), кањон (kanyon), долина (völgy), пећина (barlang), стена (szikla), континент

ВРЕМЕНСКЕ ПРИЛИКЕ: Ветар, снег, град (jégeső), падавине (csapadékok), клима, дуга (szivárvány), грмљавина (mennydörgés), гром (villám), муња (villám), облак (felhő), роса (harmat), иње (zuzmara), мраз (zuzmara)

• a környezetünket fenyegető veszélyek – опасности за наше окружење

ФИЗИКА: атом, атомско језгро (atommag), енергија, талас (hullám), зрак (sugár), поље (mező - магнетно, физичко), сила (erő), маса (massza), убрзање (gyorsulás), зрачење (sugárzás)

ХЕМИЈА: киселина (sav), база (bázis), со, периодни систем елемената (periódikus rendszer), једињење (vegyület), раствор (oldat), концентрација (tartam), анализа (analízis), синтеза (szintézis), дестилација (desztillálás), испаравање (párologtatás), кристализација (kristályosítást), повратна реакција (visszaható reakció), епрувета (epruvetta)

БИОЛОГИЈА: ћелија (sejt), молекул, беланчевина (fehérje), нуклеинска киселина (nukleinsav), киселина наслеђа (dnk - DNS), ген (gén - наследна јединица - örökítőanyag), размена материја (anyagcsere - метаболизам)

МИКРОБИОЛОГИЈА: одржање живота (életfenntartás), разлагање (felbomlás), размножавање (szaporodás), продужење врсте (fajfenntartás), исхрана организма (organizmusok táplálkozása), дисање (légzés), прилагођавање (alkalmazkodás), станиште (élőhely), животна средина (élőkörnyezet), животна заједница (életközösség), кружење материје у природи (anyagkörforgás), стерилизација (sterilizáció), имунитет (imunitás) отпорност организма), минерали (ásványok), инкубација (inkubáció), вакцинација (oltás), тровање (mérgezés), врење (forrás), труљење (rothadás), токсин (mérreg)= отров

- mindennapi környezetvédelem (a környezet tisztasága, szelektív hulladékgyűjtés, energiatakarékosság, újrahasznosítás) – zaštita životne sredine u svakodnevnom životu (čistoća sredina, selektivno sakupljanje otpada, uštede u potrošnji energije, obnovljivi izvori energije)
- időjárás: az évszakokra jellemző időjárás, aktuális időjárás – vreme: karakteristične meteorološke prilike za određena godišnja doba, aktuelne meteorološke prilike

godišnja doba – évszakok proleće, leto, jesen, zima

VREMENSKA PROGNOZA:

vreme – időjárás

KIŠOVITO VREME: kišovito (esős idő), pada kiša, sipi kiša (szitál az eső), pljušti (zuhog), pljusak (zuhog), lije kiša (zuhog), grmi (dörgés), seva (villámlik), oblači se (felhősödik), oblačno je (felhős), vedro (derűs), grad (jégeső), nevreme (rosszidő)

VETROVITO VREME: hladan vetar, vruć vetar (meleg szél), jak vetar, oluja (zivatar), uragan (forgószeél), orkan, istočni vetar (keleti szél), južni vetar, severni vetar, zapadni vetar, vetrovito (szeles idő), hladno je, duva vetar, jak vetar- jaki udari vetra (erős szélökökése), slab vetar- slabi udari vetra,

SNEG: pada sneg, susnežica (szállingózik a hó), snežna oluja (hóvihar), pahuljice (hópelyhek), snežna mećava (hóvihar), snežne padavine (hóesés), snežni nanosi (hófúvás), inje (zuzmara), poledica (úton a jég), led (simán a jég)

MRAZ (fagy): jaki mraz (erős fagy), blagi mraz (enyhe fagy), slab mraz (gyenge fagy)

MAGLA (köd): gusta magla (sűrű köd), retka magla (ritka köd), maglovito (ködös), izmaglica (nagyon ritka köd)

SUNČANO: toplo, vrelo (forró), povišena temperatura (magas hőmérséklet), lepo je vreme, sija sunce, sunčano, toplo je, tropska vrućina

Mestimično (helyenkény) (sunčano, oblačno, kišovito, sneg, magla), **tokom pre podneva prohladna (a délelőtt folyamán hűvös),**

Sveže (friss), promenljivo (változó), stabilno (állandó), umereno stabilno (enyhén állandó) **vazdušni** pritisak (légnomás - visok, nizak, normalan)

temperatura (visoka, niska, iznad nule, ispod nule, prosečna - átlagos), **porast temperature (hőmérséklet emelkedés), pad temperature (hőmérséklet csökkenés), temperaturene razlike (különbségek),**

klima- tropska, kontinentalna, umerena, polarna

vidljivost (láthatóság): prosečna, otežana (nehezített), dobra, kolovoz klizav (csúszós úttest), potrebni lanci za sneg (hólánc szükséges), potrebna zimska oprema (téli felszerelés szükséges)

МЕТЕОРОЛОГИЈА: хидро-метеоролошки завод (meteorológiai intézet), временске prilike (időjárás), прогноза времена , температура ваздуха

време: облачно (felhős), vedro (derűs), сунчано, топло, хладно, умерено облачно, знатно облачно (nagyon felhős), ветровито (szeles), олујно (zivataros), снежно, сушно (száraz), кишовито (esős), мразно (fagyos), росно (harmatos), врело

ветар: кошава, бура, југо

падавине (csapadékok): стање на путевима (állapot az utakon), проходан пут (járható út), непроходан пут (járhatatlan út), зимска опрема,

тектонске плоче (tektonikus lemezek), тло (föld), земљиште (földterület), атмосфера,

полови (sarkok)

PISMO: Utisci sa zimovanja.

PISMO: Utisci sa letovanja.

National geographic – pismena vežba

5. lekcija

Govorna vežba:

1. MRZM SMGLSNK: u paru, prvi par kaže npr. '''J IDM U BSKP''', par iz sledeće klupe mora da pogodi šta su ovi rekli i tako dalje
2. Napiši kratak tekst o Evet-efendiji, tri verzije, u svakoj neka bude nešto različito, treba da se uoče razlike...

LETNJA EKO-KOLONIJA

1. Objasniti:
neposredan kontakt

oživotvoriti znanje

živi stvor

protumačiti prisustvo ili odsustvo

priroda je neposredna

priroda nudi nepatvorenu lepotu

dnevni rad obuhvata

ima karakter istraživačkog rada

utvrđen plan

rukovodi stručna ekipa

imati afinitet

dodatno ih motiviše činjenica

suvi aranžman

po sopstvenom nahodjenju

potonje međusobno posećivanje

uraditi nešto na zahtev stranaca

u program je uvršćeno

stalna postavka Gradskog muzeja

žetvene svečanosti

potiska varoš

knjiga koja je dospela u biblioteku

dugo zadržavanje

nedvosmisleno je zaključeno

most saradnje

B92 – pismena vežba

FRÁZISOK FORDÍTÁSA

1. kihívóan viselkedett

szószerinti fordítás - _____

variációk:

helyes fordítá: _____

2. könnyeznek az angyalok

szószerinti fordítás - _____

variációk:

helyes fordítá: _____

3. túlvilág

szószerinti fordítás - _____

variációk:

helyes fordítá: _____

4. megcsapolja az egész osztályt

szószerinti fordítás - _____

variációk:

végre idetolta a képét

ez cserbenhagyás volna

a jegyárúsítás szünetel

ördöggel való cimborálás

diri

helyes fordítá: _____

5. ... és főbe lőnek

szószerinti fordítás - _____

variációk:

helyes fordítá: _____

6. nem úsztuk meg

szószerinti fordítás - _____

variációk:

helyes fordítá: _____

14. MAGYARORSZÁG

- Magyarország természeti értékei – prirodna bogatstva Mađarske
- tájak, egy-egy város leírása, turisztikai nevezetességek – predeli, opis nekoliko gradova, turističke znamenitosti
- alapvető földrajzi és történelmi ismeretek – osnovni geografski i istorijski podaci

Владарске титуле: краљ и краљица, цар и царица, принц и принцеза, лорд, сер (витез), лејди, поглавица, престолонаследник, регент

Политичке титуле: председник, премијер, канцелар, министар, секретар, посланик, конзул, амбасадор, дипломата

Војне титуле: заставник, капетан, генерал, командант

Верске титуле: бискуп, игуман и игуманија, опат и опатица, папа, патријарх, рабин
Хоџа, монах и монахиња, свештеник, калуђер и калуђерица, фратар, поп и попадија

- a főváros és/vagy szülővárosa legfontosabb nevezetességei – najvažnije znamenitosti glavnog ili rodnog grada
- hagyományos és nemzeti ünnepek – običaji (tradicija) i nacionalni praznici
- szokások - običaji
- nemzetiségek Magyarországon, magyar nemzetiségek más országokban – nacionalne manjine u Mađarskoj, mađarska nacionalna manjina u drugim državama
- kulturális értékeink kulturne vrednosti – kulturna bogatstva

КУЛТУРНО-ИСТОРИЈСКА ТРАДИЦИЈА

Култура, традиција, обичаји, културно – историјски период, епоха, доба, раздобље, царство, империја

Стари век, Нови век, Средњи век, Савремено доба, пре Христа, пре нове ере, 20 миленијума пре нове ере, археолошка ископина, археолошка налазишта, гробље, гробнице, антиквитет, сувенир, музеј, књижара, библиотека, збирка, уметнички предмет, уметнички стил

правац: антика, средњовековна уметност, хуманизам и ренесанса, барок, класицизам, просвећеност, доба просветитељства, рококо, сентиментализам, предромантизам, романтизам, бидермајер, парнасизам, реализам, натурализам, симболизам, импресионизам, модерна (арс нова - сецесија), експресионизам, футуризам, надреализам, постмодерна, кубизам

антика, Сумерско-вавилонска цивилизација, античка Грчка, Феничани, Асирци, Картагињани, антички Рим, антички свет, Египат, Фараон, пирамида

културна баштина, монотеизам, многобоштво

религија: хришћанство, ислам, јудаизам, будизам, хришћани, муслимани (припадници исламске вере), Јевреји, Пагани, секта, атеиста, верник

Пророк, Исус Христ, Мухамед, Мојсије

Католици, православци, реформатори (протестанти), крст, света водица, кандило, свештеник, молитва, полумесец, Давидова звезда

Библија: Стари завет, Нови завет, Куран, Талмуд, Тора

Јерусалим, Палестина, Витлејем, Мека, Медина, Хадријанов зид, Кинески зид

Источњачка култура и религија, Будизам, Харе Кришна

Индустријска револуција, Француска револуција, Царевина, монархија, краљевина, кнежевина, република

- Magyarország politikai berendezkedése (államforma, többpártrendszer, parlament, önkormányzatok) – političko uređenje Mađarske (državno uređenje, višepartijski sistem, parlament, samouprava)

PISMO: Utisci sa kampovanja.

PISMO: Utisci sa turneje.

National geographic – pismena vežba